YURDUN SESİ

Eylül 1970 Sayı 80

Bu sayıda:

YAŞINDA

POLİTİKA EKONOMİ KÜLTÜR

Türkiye Komünist Partisinin kurucusu Mustafa Suphi'den

". . . Kapitalizme karşı savaşa karar vermiş bulunuyoruz. . . İngiliz, Fransız kapitalistlerinin kafası Avrupadaysa, miderlerinin Asyanın semiz ve bereketli topraklarında olduğunu herkes bilir. Bizim, Türk sosyalistlerinin başlıca ve ilk ödevi Doğuda kapitalizmin köklerini kazımaktır . .."

(Komintern'in I. Kongresindeki nutkundan)

*

". . . Rus halkı emperyalistlere karşı mücadelede yalnız kendi zincirlerini kırmakla kalmamıştır. Rus halkı kurtuluşları için silâha sarılan halklara, bu arada Türkiye halkına dostluk elini uzatıyor. Türkiye halkının kurtuluşu için her külfete katlanıyor. Türk emekçileri büyük komşumuzun bu civanmertliğini hiçbir zaman unutmıyacaktır . . ."

(Türkiye Büyük Millet Meclisi hükumetinin emperyalizme karşı savaşta Sovyetlerin yardımına güvendiğini ilân etmesi üzerine verdiği demeçten).

*

". . . Türkiye Komünist Partisinin kurulması yalnız Türkiye için değil, bütün Doğu için büyük bir önem taşır . . . Türkiye Komünist Partisi memlekette emperyalizme karşı açılan milli kurtuluş savaşının gelişmesine yardım edecektir. Bunun yanısıra, bu hareketi tutmakla beraber, emekçilerin eğemenliğini kurmak için gereken şartları ve temelleri hazırlamaya çalışacaktır".

(TKP-nin I. Kongresindeki nutkundan)

*

". . . Türkiye Komünist Partisinin önünde duran ilk ödev bilimsel sosyalizm ülküsünü işçi sınıfı arasında, fakir köylüler arasında yaymaktır. Halkın kendi kaderini kendi eline alması için gereken durumu, zemini, yolları hazırlamaktır . . . Türkiye Komünist Partisinin en yakın görevi emperyalistleri, yabancı kuvvetleri memleketten kovmaktır. Diğer bir amacı da halkın sırtından geçinen hazır yiyicileri ortadan kaldırmaktır".

(TKP-nin I. Kongresindeki nutkundan)

*

". . . Anadoludaki kurtuluş hareketi emperyalizme karşı bir savaştır. Bu savaşta bütün yeryüzü proleterlerinin dayanaşma göstereceklerine inanıyoruz".

(TKP-nin I. Kongresindeki nutkundan)

Türkiye Komünist Partisinin 50. kuruluş yılı üstüne

Türkiye Komünist Partisi 10 Eylül 1970 günü kuruluşunun 50. yılına bastı. Türk proletaryasının Marksçı-Lenincі öncüsü, Büyük Oktobr Sosyalist Devriminin doğrudan doğruya etkisiyle memleketimizde başlıyan anti-emperyalist, anti-feodal kurtuluş savaşının ateşleri içinde doğdu.

TKP-nin doğuşu, daha 1910 yıllarında Osmanlı Sosyalist Partisi içinde oluşmaya ve onun dışında gelişmeye başlayan sol sosyalistler gurubu ile bağlıdır. Yolları Büyük Oktobr'ın ışıklarıyla aydınlanan ve onun devrimci hamlesiyle faaliyetleri hızlanan Türk sol sosyalistleri, memleketin çeşitli bölgelerinde ayrı ayrı ve bağımsız guruplar halinde örgütlenmeye başladılar. Birçok illerde, özellikle proletaryanın toplu bulunduğu yerlerde gizli ve açık gruplar, politik örgütler meydana geldi. Milli kurtuluş hareketine ilk hamlenin verilmesinde, ilk savaşçıların yetiştirilmesinde rolü büyük olan ve memleketin sosyal ve politik hayatında etkisini gittikçe daha çok duyurmaya başlayan bu örgütlerin temsilcileri 10 Eylül 1920 de Baküde toplanarak Marksizm-Leninizm bayrağı altında birleştiler, Türkiye Komünist Partisini kurdular, onun Birinci Kongresini yaptılar, Programını, Tüzüğünü kabul ettiler.

Milli mücadele yıllarında TKP, emperyalist istilâcılara karşı mücadeleyi, halkımızın bütün güçlerini birleştirerek seferber etmeyi başlıca ödev edinmiştir; cephede istilâcı ve işbirlikçi ordularla, cephe gerisinde irtica kuvvetleriyle savaşarak kurbanlar vermiştir.

Türk burjuvazisinin ve toprak ağalarının yabancı tekellerle menfaat bağları kopmamış çevreleri, gerici yüzlerini anti-emperyalist savaşın en kızgın anlarında göstermişlerdir. TKP-nin emekçi yığınlar üzerinde etki ve otoritesinin gittikçe artması, özellikle devrimci fikirlerin emperyalizme ve gericiliğe karşı örgütlenmiş ve silâhlanmış köylüler arasında hızla yayılmaya başlaması, sosyal kurtuluşla tamamlanmamış bir milli kurtuluşun temelsiz kalacağı bilincinin emekçi yığınlarda ve aydınlarda gelişmesi anti-emperyalist mücadelenin bir halk devrimine yönelme eğilimi göstermesi bu çevreleri harekete getirdi. Komünist partisine ve diğer devrimci örgütlere karşı baskı, kovalama başladı. 1921 yılı başında, aralarında partimizin başkanı Mustafa Suphi, genel sekreteri Ethem Nejat ve diğer Merkez Komitesi üyeleri bulunan 15 yoldaşımız pusuya düşürülerek kahpece öldürüldüler.

Bu çok ağır kayba rağmen mücadelesini durdurmayan Türkiye Komünist Partisinin faaliyeti 1923 yılında Ankara hükümeti tarafından resmen yasak edildi. Bu yasak günümüze kadar, yani 47 yılı aşan bir süredir devam ediyor.

Bu süre içinde dünyada ve Türkiyede çok şeyler değişti, ama gerici burjuvazi ile toprak ağaları blokunun emekçi yığınlarına ve komünist partisine karşı politikası değişmedi. Üstelik, Sovyetler Birliğinin karşılıksız yardımları ve silâhlarıyla istilâcı kuvvetleri kovarak politik bağımsızlığa kavuşmuş olan

Türkiye yeniden emperyalizmin ekonomik, politik ve askeri nüfuzu altına sürüklendi; anti-komünizm Türkiyenin resmi politikası haline getirildi.

Ağır şartlar altında geçen bu uzun mücadele yılları boyunca TKP legal ve illegal imkânlardan faydalanarak işçi sınıfının ve bütün Türk halkının ekonomik ve demokratik haklarını savundu, emperyalizmin köleleştirici nüfuzuna karşı, milli bağımsızlık uğrunda, büyük komşumuz Sovyetler Birliğiyle ve bütün sosyalist ülkelerle dostluk, iyi komşuluk ilişkilerinin korunması ve geliştirilmesi uğrunda, barış uğrunda savaştı ve savaşıyor.

Bütün baskılara, emperyalist tekellerin, yerli ve resmi gerici çevrelerin yoğun anti-komünizm propagandalarına rağmen TKP, politik ve ideolojik çalışmalarında, sosyalizm fikrinin geniş yığınlara ulaşmasında, emekçi sınıfların örgütlenmesinde, gençlikte devrimci ruhun uyandırılmasında önemli başarılar elde etti.

Kapitalist gelişme yolunun memleketimizi sürüklediği ve gittikçe derinleştirdiği süregen ekonomik ve sosyal bunalımlardan kurtuluşu TKP-nin elli yıldır uğrunda savaştığı amaçların gerçekleşmesinde görenler şimdi Türkiyede yalnız işçi sınıfı ve onun temsilcileri değillerdir. Orta tabakaları, milli burjuvazinin sol kanadını temsil eden birçok politikacılar, aydınlar, subaylar bugün bu görüşü kendilerine göre benimsiyerek savunmaktadırlar. Bu amaçlara ancak işçi sınıfının yolunda, onunla birlikte varılabileceği gerçeği, bu sınıfın etrafında birleşmenin zorunluğu memleketin ilerici, yurtsever çevreleri tarafından gittikçe daha iyi anlaşılıyor. Emperyalist tekelleri ve yerli işbirlikçilerini kaygılandıran budur. İdareci çevreler, işçi sınıfının kazanılmış nispi demokratik haklarını yoketmek için yeni yeni tedbirlere başvuruyorlar. Son zamanlarda yine bu amaçla çıkarılan gerici sendikal kanun, tasarı halindeyken Türkiye işçi hareketi tarihinde görülen en büyük, en sert ve güçlü direnişle karşılaşmış, hükümet memleketin belli bölgelerinde askeri idare ilân ederek bu direnişi ordu gücüyle, kan ve ateşle boğmaya kalkışmıştır.

Gerici burjuvazi işçi sınıfına ve partimize sadece cepheden saldırmıyor. İşçi hareketine musallat ettiği ajanlarıyla onu yozlaştırmaya, kendi çıkarları doğrultusuna yöneltmeye çalışıyor. Türkiye Komünist Partisi yabancı sınıfın bu ajanlarıyla, ağır baskı ve terör havasının demoralize, dejenere ettiği ve çoğu zaman düşmanla birleştirdiği unsurlarla, provokatörlerle, bozguncularla, sağdan — soldan saldıran revizyonistlerle savaştı ve savaşmakta devam ediyor.

Türkiye Komünist Partisi, dünya komünist hareketinde birliğin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temeli üzerinde korunması ve kuvvetlenmesi için bundan sonra da elinde olan her şeyi yapacaktır.

TÜRKİYEDE İLK KOMÜNİST ÖRGÜTLERİ

İstanbuldaki komünist grupları

İlk komünist grupları, küçücük kümeler olarak, 1918 yılında belirmiye başladı. İstanbul o zamanlar da, şimdi olduğu gibi, memlekette işçi yataklarının en büyüğü idi ve üstelek düşman işgali altında bulunuyordu. İstanbulda ilk komünist gruplardan biri Halkalı Ziraat Okulunda kurulmuştu. Bu grup 30 Ekim 1918 de, Kadırgada tornacı Ahmet ustanın evinde bir toplantı yaptı. Toplantıya gelenlerin arasında demiryolu işçileri, tramvay işçileri, şirket vapurlarında çalışan gemi adamları, marangozlar vardı. Toplantıya katılanlar bir çağrı kabul ederek halka, işçilere, emekçilere başvurdular. Halkı birlik olmıya, memleketi düşmanlardan kurtarmaya çağırdılar. Rusyada zaferle sonuçlanan sosyalist devrimi selâmladılar . . .

1919 yılının Şubat ayında, polisin yaptığı bir arama-taramada grup üyelerinden bazıları tutsak edildi. Kimisi de Anadoluya geçtiler, Yunanlılar memlekete saldırınca çete olup düşmana karşı savaşlara katıldılar.

İşgal kuvvetlerine, polise rağmen İstanbulda komünist örgütler çoğalıyordu. Bir grup Kumkapı-Kadırga semtindeydi. Bir diğeri Galata-Yağkapanı taraflarında çalışıyordu. Büyükçe bir örgüt Haliç-Kasımpaşa semtinde kurulmuştu. Haliç örgütüne, 1919 da Sovyet Rusyadan dönen 5–6 kişilik Bolşevikler grubu katıldı. Bu grup, daha ziyade, Anadoluya silâh, fabrikalardan tezgâh, işçi kaçırmak işleriyle uğraşıyordu. Bu örgüte bağlı üyeler, komünist "Yeni dünya" gazetesini dağıtıyorlardı. 1920 yılında, Sarayburnu ve Kumkapı semtleri garnizonlarındaki Fransız askerlerine, Harbiyedeki İngiliz askerlerine, ayrıca Hintli askerlere, kendi dillerinde yazılmış beyannameler dağıttılar. Onları, Türkiyeden çıkıp gitmeye çağırdılar. Haliç grubu kayıkçılarla, gemi adamlarıyla, demiryolu işçileriyle, posta-telgraf-telefon memurlarıyla bağlıydı. Bulgar, Macar, Fransız komünistleriyle işbirliği kurmuştu. Bu gruptaki genç komünistlerden birçoğu çetelere girdiler; Geyve, Sakarya, İzmit, Şile kesimlerinde savaştılar. Osman Kaptanın çetesi, Kürt Süleymanın çetesi, Ardişenli Abdullahın çetesi Anzavura, "Halife ordusu" na karşı savaşlarda büyük yararlıklar gösterdiler. Ardişenli Abdullah bir fırın işçisiydi. Oktobr Devriminde Rusyada bulunmuştu. Kızılordu birliklerine gönüllü yazılmış, Beyazlara karşı cephelerde savaşmıştı.

1919 da İstanbulda İşçi-Çiftçi Sosyalist Partisi kuruldu ve önce gizli çalışmaya başladıysa da çok çabuk kök saldı. İşçiler, esnaflar, aydınlar arasında ilgi, sempati kazandı. Bu parti Türkiyede devrimci sendikaların kurulmasına önayak oldu. 1919 yılının Kasım ayında, İstanbulda bir Sendikalar Kongresi toplandı. Kongre, Türkiye işçi sendikalarının devrimci Dünya Sendikalar Enternasyonaline girmesine karar verdi.

Anadoludaki ilk komünist örgütleri

İstanbul teşkilâtıyla yanyana, 1919 da, Anadoluda da komünist grupları doğdu. Zonguldak, Ereğli, Trabzon, Rize örgütleri bunlar arasındadır. 1919–1920 yıllarında Eskişehir, Samsun, Sivas, Erzurum grupları iyice gelişmişti. Trabzonda komünistlerin çıkardığı "Eş" gazetesi: "Komünist teşkilâtlarının kurulmasında, Rusyadan, esirlikten dönenlerin büyük emeği vardır", diye yazıyordu.

Esirlikten dönenler, Rusyada Büyük Oktobr Devrimini görmüşler, kimisi bu devrimin ateşinden geçmişti. Aralarında Rus işçi ve köylüleriyle omuz omuza verip Sovyet düşmanlarına karşı savaşanlar vardı. Bu Türkleri esirlikten, Çarlığın ölüm kamplarından Oktobr Devrimi, Bolşevikler kurtarmışlardı. Birçokları, daha Sovyetlerde sendikalara girmişlerdi. Aralarında Bolşevik Partisine üye olanlar vardı. Örgütsüz savaşılamıyacağını öğrenmişlerdi. İşçi sınıfının, emekçilerin, yoksul köylülerin en yüksek, en sağlam politik teşkilâtının Komünist Partisi olduğuna birçokları yürekten inanmıştı.

Komünist grupları Zonguldakta taşkömürü, Balıkesirde simli kurşun ocaklarında, Ankarada silâh fabrikasında ("İmalâtı Harbiye" de), İzmirde Halkapınar fabrikalarında, Eskişehirde demiryolu içşileri arasında, Adanada çırçır, dokuma fabrikalarında, Bursada ipek fabrikalarında, İnebolu, Samsun, Trabzon liman işçileri arasında, kayıkçılar, gemi adamları arasında meydana gelerek çalışmalarını hızlandırdılar.

Ankarada kurulan iki komünist partisi: gerçek parti ve uydurma parti

14 Temmuz 1920 de, Ankarada, Komünist Partisi resmen kuruldu. Adı: Halk İştirakiyun Partisi idi. Kurucuların başında: Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet vardı. Partinin yayın organları: "Emek" gazetesi ve "Yeni Hayat" dergisiydi.

Partiye, "Halk İştirakiyun Partisi" adının takılması rasgele olmamıştır. Burjuvazi, daha çabuk davranarak, halk arasında hızla yayılan komünizm ülküsünü baltalamak, özellikle işçileri şaşırtmak, bir yandan da kendisinin gerçek "Sovyet dostu" olduğu duygusunu uyandırmak amaciyle kaba bir manevraya başvurmuş, Yunus Nadi, T. Rüştü Aras gibi politikacılara uydurma bir "Komünist Partisi" kurdurmuştu.

Halk İştirakiyun Partisi, Anadoludaki 12 Komünist teşkilâtından meydana gelmişti: Sivas, Ankara, Kayseri, Eskişehir, Kastamonu, Bolu, Konya, Samsun ve ötekiler. İstanbul teşkilâtı partiye katılmamıştı, çünkü o zamanlar işgal kuvvetlerinin kontrolünden kaçmak, cepheleri geçip Ankaraya gelmek zordu. Hem Anadoluyla İstanbul teşkilâtları arasındaki bağlar zayıftı.

Partinin halka çağrısı ve milli kurtuluş savaşına hizmeti

Ankarada komünist partisi resmen kurulur kurulmaz: "İşçilere, köylülere, askerlere, şehir halkına" bir çağrıyla başvurdu. Bu çağrıda, Komünist Partisinin programı, görevleri, ödevleri, amacı anlatılıyordu. Milletlerarası durum,

Türkiyenin o zamanki iç durumu inceleniyordu. Memlekete dalan emperyalistlere, onların emrindeki Yunan Kıralının ordularına karşı, düşmanlarla işbirliği eden hainlere karşı, "Halife ordusuna", Anzavurculara karşı Türkiye halkının en yiğit oğulları, kızları savaşa çağrılıyordu. Çetelerin nasıl kahramanca savaştıkları anlatılıyordu.

Komünist Partisi, halkın bu silâhlı savaşını, düşmanlara silâhla karşıkoyuşunu bütün gücüyle tuttuğunu açıkladı. Komünistler çetelere yazıldılar, cephelere gittiler. Silâh fabrikalarında, demiryollarında çalışan komünist işçiler yiğitlikte, çalışkanlıkta, fedakârlıkta herkese örnek oldular.

Komünist Partisi, çetelerden düzenli bir H A L K O R D U S U kurulmasını istedi. Bu istek çok yerindeydi; hem emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı savaşta, hem bu savaşların memleket içinde derin ve köklü demokratik bir devrime yükselmesi bakımından önemli bir istekti. Milli bağımsızlığı garanti altına alacak olan, sömürgecilerin, emperyalistlerin yeniden geri gelmelerine yol vermiyecek olan Halk Ordusu derebeyliği kökünden kazıyacak, toprak davasını, demokratik toprak devrimini kökünden çözmek işine yardım edecekti.

Komünist Partisinin bu çağrısında çok önemli bir olay daha belirtiliyordu: Millet ve memleket çapında bir K U R T U L U Ş C E P H E S İ kurmak. Anayurdun milli bağımsızlığını, egemenlik haklarını kurtarmak, topraklarımızı düşmanlardan temizlemek.

Memlekete dalan yabancılara, emperyalistlere karşı savaş ön plâna alınmıştı. İçerde, emperyalistlere destek olan gerici kuvvetlere karşı uzlaşmaz savaş gerçek kurtuluş için şarttı.

O çetin, ölüm-kalım günlerinde bize yardım elini, dostluk elini uzatan biricik devlet, büyük komşumuz, yüce Lenin'in kurduğu Sovyet devleti olmuştur. Sovyet hükümeti, hiç bir karşılık beklemeksizin, milli kurtuluş savaşımıza her türlü yardımı yaptı.

Sovyetler, o zaman bize yalnız silâh, cephane, para vermekle değil, bunlardan çok daha önemli bir şeyle de yardım ettiler: Emperyalist devletlerin 14-üne birden karşı koydular. Bu düşmanları yenen Kızılordu, İngilizlerin, Amerikalıların, Fransızların, Yunanlıların olanca güçleriyle Anadoluya saldırmalarına, üstümüze yüklenmelerine yol vermedi. İşte bu yüzden, Kızılordunun başarılarını halkımız yürekten sevinçle karşılıyordu.

TKP-nin TEK MİLLİ CEPHE çağrısı

Memlekete dalan emperyalistlere karşı girişilen savaşı, bütün halkça yürütülen devrimci bir milli kurtuluş harbine çevirmek o günün en başta gelen davasıydı. Komünist Partisi, geniş bir T E K M İ L L İ C E P H E kurulmasını, memlekete giren yabancılara, emperyalistlere, sömürgeciliğe, gericiliğe karşı olan herkesin, devrim yoluyla memlekette yeni bir demokratik düzenin kurulmasından yana olan herkesin bu cepheye girmesini ileri sürdü. Bu ülküyü elinden geldiği kadar yaydı.

TKP-nin Merkez Komitesi Ankarada, Karaoğlan çarşısında, hiç gösterişi olmıyan, tahta bir yapının üst katındaydı. Halka yayınlanan çağrı burada yazıldı. Çağrıda partinin yakın ve uzak amaçları sıralanmıştı. Anayurdu düşmanlardan temizlemek ödevi başta geliyordu. Gerçekten demokratik bir düzen, gerçek bir halk hükümeti, bağımsız bir devlet, devrimci bir rejim kurulması isteniyordu. Çağrı kesin, açık bir bildiriyle bitiyordu:

"Türkiye Komünist Partisinin en kutsal amacı, Türkiyede sosyalizmi kurmaktır!"

Kurucular bu çağrıyı imzaladıkları zaman, partinin açıldığı gün, TKP nin kütüğüne, yalnız Anadoluda, aktif 500 üye yazılıydı. Ankarada, yalnız silâh fabrikalarında, partinin 85 üyeli bir teşkilâtı ve komitesi vardı.

Türkiye işçi sınıfına selâm

Türkiye işçi sınıfına selâm!
Selâm yaratana!
Tohumların tohumuna, serpilip gelişene selâm!
Bütün yemişler dallarınızdadır.
Beklenen günler, güzel günlerimiz ellerinizdedir,
haklı günler, büyük günler,
gündüzlerinde sömürülmiyen, gecelerinde aç yatılmıyan,
ekmek, gül ve hürriyet günleri.
Türkiye işçi sınıfına selâm!
Meydanlarda hasretimizi haykıranlara,
toprağa, kitaba, işe hasretimizi,
hasretimizi, ayyıldızlı esir bayrağımıza.

Düşmanı yenecek işçi sınıfımıza selâm!
Paranın padişahlığını,
karanlığını yobazın
ve yabancının silâhını yenecek işçi sınıfına selâm!
Türkiye işçi sınıfına selâm!
Selâm yaratana.

Nazım Hikmet

TKP-nin KURULUŞU ve 50 YILLIK YOLU

(1920—1970)

50 yıl önce, 10 Eylül 1920 de, Türkiyenin ayrı ayrı bölgelerinde ayrı ayrı çalışan komünist teşkilâtlarının temsilcileri bir araya toplanarak, Türkiye işçi sınıfının ilk Markscı-Leninci partisini, Türkiye Komünist Partisini kurdular ve ilk kongrelerini yaptılar. O günden beri yarım yüzyıla yakın bir zaman geçti. Partinin kurucularının hemen hepsi, bu tarihi olaydan birkaç ay sonra, bir hıyanet tuzağına düşürülerek, toptan öldürüldüler. Parti bu kaybın ağırlığını, daha sonraki faaliyeti boyunca her zaman hissetmiştir. Fakat, Mustafa Suphi ve arkadaşlarının hayaletleri, onların ideallerini yaşatan Komünist Partisinin şahsında, katillere hiçbir zaman kâbussuz bir uyku uyumak fırsatını vermedi.

Kongrenin Türkiyede yapılmasına Ankara hükümeti izin vermemişti. Daha önce, 14 Temmuz 1920 de Ankarada resmen kurulmuş olan "Halk Iştirakiyun Partisi" nin kongre için yaptığı resmi müracaat reddedilmişti. Türk komünistlerinin Baküde toplanmalarının ve ilk kongrelerini orada yapmalarının sebebi budur.

Halk İştirakiyun Partisi Türkiyede resmen kurulmuş gerçek bir komünist partisi olduğuna göre TKP-nin kuruluş tarihi neden 14 Temmuz değil de, 10 Eylül kabul ediliyor? Bunun sebebi şudur: Halk İştirakiyun Partisi resmen kurulmuş bir parti olmakla beraber, Türkiyedeki bütün komünist gurup ve teşkilâtlarını içine almıyordu. Bu parti Anadoludaki 12 komünist teşkilâtının birleşmesiyle kurulmuştu. Memleketin birçok yerlerinde daha birçok bağımsız komünist grupları ve teşkilâtları vardı. Bunlardan biri de, o zaman işgal altında bulunan İstanbuldaki İşçi-Çiftçi Sosyalist Partisidir ki, Halk İştirakiyun Partisinden daha da önce kurulmuştur. Türkiye Komünist Partisi, memleket içindeki bu teşkilâtların ve onlarla bağlı memleket dışındaki Türk komünistlerinin bir araya gelerek, bir tek parti halinde birleşmesiyle kuruldu.

50 yıllık bir tarihi olan Türkiye Komünist Partisinin legal çalıştığı müddet topu topu iki yıldır. Bu iki yıh da gerici çevrelerin binbir tertip ve provakasyonlarının dışında saymak zordur. Fakat buna rağmen, Türk komünistlerinin, halkımızı emperyalizme karşı seferber etmekte, emekçi yığınlarını teşkilâtlandırmakta önemli başarılar sağlamalarına engel olunamadı. Bunun içindir ki, zafer ışıklarının ufukta belirdiği, fakat savaşın bütün şiddetiyle devam ettiği günlerde burjuvazi, silâhları düşmana çevrili olan Türk komünistlerini arkadan vurmakta acele etmiştir. Milli hareketin gelişmesi, demokratik bir halk hareketine dönmesi ihtimali gericileri korkutmuş, onları idareci çevreler üzerinde baskılarını arttırmaya zorlamıştır.

TKP kurulduğu zaman Türkiye bir ölüm-dirim savaşı içindeydi. Emperyalist

ordular memleketin birçok bölgelerini işgal altına almışlar, yurdu bölüşmek, plânlarını gerçekleştirmek için Anadolunun içerlerine doğru yönelmişlerdi. Türk halkı bu istilâcı orduları ve onları destekleyen gerici sultanlık kuvvetlerini göğsüyle karşılamıştı.

Milli Kurtuluş Hareketimizin doğuşunda, gelişmesinde ve zaferinde Büyük Oktobr Sosyalist Devriminin ve Sovyetler Birliğinin etkisi ve rolü her Türk vatandaşının bildiği bir gerçektir. Sosyalist devrimin daha başında Sovyet hükümeti barışa, halklar arasında dostluğa dayanan bir dış politika ile ortaya çıkmış, emperyalistlerin Türkiyeyi bölüşme, çarlığın İstanbulu ele geçirme plânlarını, gizli anlaşmaları açığa vurmuş ve hükümsüz ilân etmişti. Bunların ve Sovyet hükümetinin daha 1917 yılında "Bütün Rusya ve Doğu emekçilerine" daha sonra da "Türk işçi ve köylülerine" mahsus bildirilerinin Türk halkı ve Türk emekçileri üzerinde derin etkileri ve yankıları oldu. Batı emperyalizminin pençesine düşen halkımız, Doğudan sızan ümit ışıklarının aydınlığında kendine bir kurtuluş yolu arıyordu. Emperyalizmin ve zulmün en büyük düşmanı Lenin'in adı Türk işçilerinin, yurtsever Türk aydınlarının ve subayların ağızlarında dolaşıyordu. İstanbul Üniversitesi öğrencileri 1920 Nobel barış mükâfatının Lenin'e verilmesini istiyorlardı.

Birinci Kongre, milli kurtuluş savaşının, milli varlığımızın devamı bakımından taşıdığı olağanüstü önemi belirtirken, bu savaşın emekçi sınıfların nihai kurtuluşunu ve halkımızın mutlu geleceğini çabuklaştıracağına inanıyordu. Bu inanç Kongrece şöyle ifade edilmiştir:

"Anadoludaki kurtuluş hareketi emperyalizme karşı bir savaştır. Bu savaşta bütün yeryüzü proleterlerinin dayanışma göstereceklerine inanıyoruz. Memlekette bu milli hareketin gelişmesi ve derinleşmesi, hem işçi sınıfının şuurunu uyandıracak, onu uyaracak, hem de genel olarak, gelecek sosyal devrim için en elverişli bir zemin hazırlıyacaktir."

İşte Kongrenin belirttiği gerçek budur. Bütün yeryüzü proletaryasını Türk halkının kurtuluş savaşını desteklemeye çağıran Birinci Kongrenin bu savaşta halkımızın kendi içindeki birliğe verdiği önemin derecesini anlamak kolaylaşır.

Türkiye Komünist Partisi, emperyalizme karşı milli cepheyi, kurtuluş mücadelesi sona erdikten sonra da, her türlü baskıya rağmen, devam ettirmeye çalıştı. Kazanılan siyasi bağımsızlığı kuvvetlendirmek, emperyalizmin ekonomik köklerini söküp atmak, memleketin gelişmesini engelliyen toprak ağalığını yıkmak, köklü bir toprak reformu yapmak, devrimi demokratik bir yönde geliştirmek için memleketin bütün ilerici kuvvetlerinin birliğine, dayanışmasına ihtiyaç vardı. Fakat burjuvazi milli zaferin sağladığı imkânları tekelinde tutmaya, devrimi kendi dar sınıf menfaatlerinin çerçevesiyle sınırlandırmaya niyetliydi. Milli Cepheyi bozdu.

1923 yılında Komünist Partisinin faaliyeti yasak edildi. O günden beri 47 yılı aşan bir zaman geçmiştir. Ağır şartlar altında geçen bu faaliyeti boyunca TKP, iktidardaki burjuvazinin halk menfaatlerine aykırı tutumlarını yererek,

fakat ilerici hareketleri destekleyerek, emperyalizmin memleketimize nüfuzuna ve gericiliğe karşı mücadelesine devam etti.

Birinci Kongreden bu yana, Türkiyede olsun, dünyada olsun çok şeyler değişti. Milletlerarası sosyal ve politik durum bambaşka bir şekil aldı. Milli kurtuluş mücadelemiz sıralarında yeryüzünde sosyalist devlet olarak yalnız Sovyetler Birliği vardı. Bugün, başta Sovyetler Birliği olmak üzere, kudretli bir sosyalist devletler sistemi var. Milli kurtuluş hareketleri genişledi, yeni yeni bağımsız devletler kuruldu. Sömürgecilik sistemi çöktü denebilir. Şimdi emperyalistler, onu başka metodlarla ve başka kılıkta yeniden diriltmeye çalışıyorlar. Kuvvetler dengesi sosyalizm, milli kurtuluş hareketleri ve barış lehine olarak değişti ve değişmekte devam ediyor.

Türkiye bugün de emperyalistlerin politik, ekonomik ve askeri bağımlılığı altındadır. Yurdumuzun ekonomik ve sosyal gelişmesini engelleyen dış ve iç setler yıkılmış değildir. Yabancı sermaye memleketin gelişme yollarını tıkamıştır. Derebeylik artıkları toplumun yapısında hâlâ önemli bir yer tutuyor. Türk köylüsü topraksız ve perişandır.

Fakat bugünkü Türkiye, Milli Mücadele Türkiyesi değildir, buna şüphe yok. Geçen yıllar Türkiyenin de sosyal ve ekonomik yapısında derin izler bıraktı. Şehirde ve köyde kapitalist istihsal münasebetleri nispeten gelişti. İşçi sınıfı sayıca ve teşkilâtça kuvvetlendi; savaş tecrübesi arttı; memleketin sosyal ve politik hayatında önemli bir rol oynamaya başladı. Burjuvazinin çeşitli tabakaları arasında menfaat zıddıyetleri keskinleşti. Köleleştirici ekonomik ve politik anlaşmalardan zarar gören orta ve küçük burjuvazi ile, memleketi yabancı tekellerle ortaklaşa soyan büyük burjuvazi ve büyük toprak sahipleri arasındaki mücadele sertleşti. Milli burjuvazinin menfaatleriyle halkın menfaatleri arasındaki gergin yay bu bakımdan oldukça gevşedi. Memleketin gelişmesini önleyen setlerin yıkılması isteğinde milli burjuvazinin ilerici çevrelerinde halka doğru bir eğilim belirdi. Bu çevreler toprak reformunu ve diğer bazı sosyal reformları benimsediler.

Memleketin sosyal ve ekonomik hayatında birçok değişmeler, gelişmeler oldu. Fakat Birinci Kongrenin ele aldığı en önemli memleket meselelerinin çoğu hâlâ askıdadır. Türkiye Komünist Partisi şimdi bu meselelerin çözüm yollarını memleketin bugünkü objektif şartları içinde arıyor; hedefine bugünkü şartların gerektirdiği mücadele metodlariyle ulaşmaya çalışıyor. Hâlâ çözülmemiş kalan başlıca memleket meseleleri, milli mücadele yıllarında milli cepheyi zorunlu kılan meselelerdir. Bugün de bağımsızlık mücadelesi içindeyiz. Karşımızda yine emperyalizm ve onun memleket içindeki desteği gericilik var. Yurdumuzun ilerici güçleri kuvvetli ve birleşik düşman karşısında dağınık kalamazlar.

Bazılarına göre, memleketimizin şartları milli demokratik cephe şiarının bizde uygulanmasına elverişli değildir. Memleketimizin en ilerici güçlerini temsil eden çevrelerde de bu görüşü savunanlara rastlanıyor. Milli demokratik cephe şiarı, diyorlar, bağımsızlık mücadelesi içinde bulunan diğer geri kalmış

memleketler için doğru olabilir, ama bizim özel şartlarımız gözönünde tutulmadan basmakalıp alınıp uygulanamaz. Basmakalıp uygulanamayacağı doğrudur. Ama asıl iddia, bu şiarın genel olarak bizim şartlarımıza uygun olmadığı, bizde uygulanamayacağıdır.

TKP-ye göre bu görüş memleketin bugünkü gerçeklerine uygun değildir. Belli şartlarda milli menfaatlere hıyanet ederek emperyalizme el uzatan bir milli burjuvazinin, memleket şartları ne şekil alırsa alsın, artık bir daha değişmeyeceği, emperyalizme ve gericiliğe karşı ileri bir rol oynayamıyacağı iddiası mantıki bir temele dayanmıyor. Kaldı ki, Türk burjuvazisinin toptan kompradorlaşmış, menfaatleri yabancı sermaye ile birleşmiş olduğu da söylenemez. Büyük burjuvazi ile orta ve küçük burjuvazi arasındaki çelişmenin önemli bir rol oynadığı 27 Mayıs hükümet darbesinden önceki devirde bile TKP bu görüşü benimsemedi, memlekete başıboş giren yabancı sermaye karşısında orta ve küçük burjuvazinin uğradığı yıkımı görerek, milli burjuvazinin bu kısmiyle yabancı tekeller arasındaki mücadelenin politik alana çevrilmesi zaruretine inandı, tutumunu bu inanca göre ayarladı. Bu tutumun doğruluğunu, bugün milli burjuvazi ile yabancı tekeller arasında açık bir şekil alan ve politik alana da sirayet eden mücadele gösteriyor.

Türkiyenin sosyal ve ekonomik bünyesinin, onu diğer bütün memleketlerden tamamiyle ayıran mutlak bir özellik taşıdığı fikri TKP-ye yabancıdır. Bu görüş bir partiyi bağlı bulunduğu proletarya enternasyonalizmine yüz çevirmeğe kadar götürür. TKP-nin ödevi dünya komünist ve işçi hareketinin doğruluğuna inandığı ve bağlı bulunduğu ana prensiplerin ve mücadele şekil ve metodlarının yardımiyle Tükiyenin özel şartlarının gerektirdiği en doğru yolu bulmaktır.

TKP-nin Birinci Kongresi Türkiye işçi hareketi tarihinde büyük bir olaydır. Sömürülen yığınların kurtuluş teorisini, Marksizmi-Leninizmi Türkiyede kılavuz edinen ilk birleşik emekçiler partisi, Türkiye Komünist Partisi, bu kongrede doğdu. Türk komünistleri, Birinci Kongrenin kendilerine teslim ettiği savaş bayrağını, Lenin'in yüce bayrağını uzun ve çetin mücadelelerde yere düşürmediler. İşçi sınıfının, geniş halk yığınlarının menfaatleri uğrunda, demokrasi ve barış uğrunda, en çetin şartlar altında, ağır kayıplar vererek yılmadan mücadele ettiler. Geçen yıllar, uğranan kayıplar boşa gitmedi. Emperyalistlerin gericiler eliyle memleketimizde yıllardır körükledikleri antikomünizm isterisine rağmen, Türkiye Komünist Partisinin şiarları geniş halk yığınlarınca günden güne daha çok benimsenmektedir. Türk halkı, kapitalist yolda sürüklendiği çıkmazın ucundaki ok işaretini görmüştür. Bu işaret TKP-nin Birinci Kongresinin açtığı kurtuluş yolunu gösteriyor. Sosyalizm fikri işçi sınıfı, ilerici aydınlar, yurtsever subaylar ve gençlik arasında hızla yayılıyor. TKP-nin, üzerlerinde ısrarla durduğu gerçekleri örten gölgeler birer birer siliniyor. Emperyalistlerle askeri ve ekonomik anlaşmaların memleketimize ancak zarar getirebileceği, büyük komşumuz ve kara gün dostumuz Sovyetler Birliğiyle ve bütün barışsever ülkelerle dostluk ve barış içinde

yaşama politikasının memleketimizin hayati menfaatlerinden olduğu, yabancı tekellerle bağlı olmayan milli burjuvazi çevrelerince de artık kabul ediliyor ve idareci çevreler üzerindeki baskısı hissediliyor.

TKP, 50 yıl boyunca olağanüstü zorluklarla karşılaştı. Faaliyetinin zaman zaman aksadığı oldu, fakat yaşama gücünü hiçbir zaman kaybetmedi. Çünkü bu güç Türkiye proletaryası, Türk emekçileri gibi sonsuz bir kaynaktan geliyor. Bu kaynağın kudretine olan inanç, Marksizme-Leninizme, proletarya enternasyonalizmine bağlılık, sosyalizm ve komünizm yolunda elde edilen büyük başarılar, milli kurtuluş hareketlerindeki hamleler, dünya komünist hareketindeki birliğin gücü Türk komünistlerinin inanç ve iradelerini beslemekte, kuvvetlendirmektedir. Dünya komünist hareketinde birlik ve dayanışma, bu bakımdan, Türk komünistleri için ayrı bir değer, ayrı bir önem taşıyor. Bu birliğin korunmasına, kuvvetlendirilmesine çalışmak, enternasyonal bir vazife olduğu kadar, Türk emekçilerinin sınıf menfaatlerinin de gerekli kıldığı bir vazifedir. Türkiye Komünist Partisi, milletlerarası komünist hareketinde birliğin Marksizm-Leninizm prensiplerine göre, komünist ve işçi partileri temsilcilerinin 1957 ve 1960 Moskova kararları temeli üzerinde kuvvetlendirilmesi için gayretlerine devam etmektedir.

TKP-nin kurucusu
Mustafa Suphi 1882–1921

Türkiye Komünist Partisini yoketme denemeleri

(M. Suphi ile arkadaşlarının öldürülmesi · Partinin kapatılması)

TKP-nin Birinci (Birleştirici) Kongresine Anadolu, İstanbul ve yurtdışında çalışan 15 örgütten 74 delege katıldı. İzmir ve Adana örgütlerinden seçilen delegeler, buralardaki savaşlar sebebiyle, kongreye katılamadılar. Buna karşılık kongreye 51 misafir delege gelmişti. Böylelikle I. Kongrede 121 Türk komünisti hazır bulunuyordu. Komünist örgütlerini tek çatı altında birleştiren kongrede partinin programı, tüzüğü, strateji ve taktiği ve diğer birçok sorunlar ele alındı. Parti Merkez Komitesi ve Denetleme Komisyonu seçildi. Partinin genel başkanlığına Türk komünist hareketinin en seçkin siması Mustafa Suphi, genel sekreterliğine ise "İşçi-Çiftçi Sosyalist Partisi" kurucularından ve İstanbul komünistlerinin yönetmeni olan Ethem Nejat seçildiler. Kongre ayrıca Merkez Komitesi Sekreterliğini seçti. Basın Yayın Bürosu ile Dış Büroyu kurdu.

Mustafa Suphinin kimliği

Mustafa Suphi 1882 de Giresunda doğmuştur. Babası, Ali Riza bey, yüksek bir memurdu. M. Suphi, orta öğrenimini tamamlayınca, İstanbul Üniversitesinin Hukuk Fakültesine girmişti. Üniversiteyi bitirdikten sonra, öğrenimini geliştirmek için, Avrupaya gitti. Iki yıl Pariste kaldı. Sorbonda sosyoloji okudu, "Türkiyede Tarım-kredi kurumlarının durumu ve geleceği" üstüne bir tez hazırladı. Tezini parlak bir surette savundu. M. Suphinin bu eserine, 1911 de toplanan Fransız Kredi Kurumları-Kooperatifleri Kongresi yüksek bir değer biçti. Daha sonraları, bu eserin önemli kısmını, Romada, Uluslararası Tarım Enstitüsü yayınladı.

Pariste Fransız proletaryasının, emekçilerinin yaşantı ve savaşlarıyla ilgilenmesi, tanışması, M. Suphide sosyalist görüşün biçimlenmesine, olgunlaşmasına çok yardım etti.

M. Suphi, yurda döndükten sonra Istanbulda Yüksek Ticaret ve Tarım Okulunda politik-ekonomi dersleri vermeğe başladı. 1912 yılında "Milli Anayasacılar" adıyla bir grup kurdu. "İfham" (Uyarma) adlı bir gazete çıkarmaya başladı. Bu gazetenin adı, özünün ne olduğunu çok güzel belirtiyordu. M. Suphi, bu gazetede, emekçi yığınları aldatan, ümitlerini boşa çıkaran Jön Türklerin, bunların elebaşılarının içyüzlerini amansızca açığa vurdu, maskelerini düşürdü. Hükümetin harp maceralarına, Balkan harbine, yani halka, emekçilere yıkım ve felâketler getiren harbe karşı çıktı.

M. Suphi, bu yiğitçe savaşta çok ağır bir duruma düştü. Bir yıl sonra 15 yıl cezayla Sinop kalesine sürüldü. 1914 yılının başlarında bu kaleden kaçtı. Bir sandalla Karadenizi geçti, Kırıma çıktı. Ama çok geçmeden Birinci Dünya

Harbi patladı. M. Suphi tutsak edildi ve Kaluga iline sürüldü. Sonra, oradan, binlerce Türk harp esiriyle beraber, Sibiryaya (Urallara) gönderildi. Orada hemşerileriyle, esir askerlerle beraber fabrikalarda çalışıyordu. Ezilmiş, cahil bırakılmış, sırtlarına asker kaputu giydirilmiş bu işçi ve köylüler arasında, olup bitenlerin anlamını belirtiyor, memlekette emekçileri ezen ağır durumun nedenlerini anlatıyordu. M. Suphi ve arkadaşları, gizli Bolşevik örgütleriyle bağlandılar, onlardan Marksist kitaplar, gazeteler, dergiler aldılar. Bolşeviklerin yardımı M. Suphinin çalışmalarına daha etkili, amaca daha uygun bir yön verdi.

M. Suphi, 1918 de Moskovada, Türkçe, "Yeni Dünya" gazetesini çıkarmaya başladı. Bu gazete, bütün Türk devrimcilerinin savaş organı oldu. Gazetenin kurulması, çıkarılması M. Suphinin büyük başarılarından biridir.

M. Suphi, sol Türk sosyalistlerinin 1918 de, Moskovada ilk toplantılarını hazırlamış ve yönetmiştir. Bu konferansta birkaç sosyalist grup birleşti (Sonradan bu örgüt Türkiye Komünist Partisinde kaynaştı). M. Suphi, Birleşik Sosyalist teşkilâta oybirliğiyle başkan seçildi. Aynı zamanda, Astrahan, Saratov, Kazan, Samara, Râzan kentlerinde Türk esitlerinin kurdukları sosyalist birliklerin yönetmeni oldu.

M. Suphi, Doğu Halkların Komünist Örgütleri Merkez Bürosunda da canlı bir faaliyet gösterdi. Marksist teoriyi mükemmel kavrıyan, uluslarası hukuk alanında geniş bilgisi olan, Doğu ve Batı felsefesini bilen, birkaç dili serbestçe konuşan M. Suphi, az zamanda ve çok çetin koşullar altında, Doğu dillerinde basın-yayın işlerini yoluna koydu. Birçok beyannameyi kendi eliyle kaleme aldı. Gazetelere, dergilere yazılar yazdı. Önemli politik dökümanları, belgeleri, Marksizm-Leninizm klasiklerinden bazılarını, K. Marks ve F. Engels'in "Komünist Manifestosu" nu, V. İ. Lenin'in "Rusya ve Doğunun bütün Müslüman emekçilerine çağrı" sını, "Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Komiserinin Türkiye işçi ve köylülerine çağrısı" nı Türkçeye çevirdi.

M. Suphi, Türkiyede istilâ ordularına karşı silâhlı savaşları, çete hareketlerini kuvvetlendirme işini, Türk komünistleri ve sosyalistlerinin, bütün yurtseverlerin en önemli ödevi ve görevi sayıyordu. Rusyada bulunan Türk komünistlerinin Anadoluya, İstanbula geçmelerine, düşman çizmesi altındaki bölgelere yayılmalarına önem veriyordu.

M. Suphi, Kırımda, Doğu Gönüllüleri Enternasyonal Alayını kurdu. Bu alaya, yerlilerden başka, Türkler, Bulgarlar ve Romenler girdi. Bu savaş birliği, Beyazorduculardan general Slavçeve karşı savaşlara katıldı.

İngiliz casusluk servisi, M. Suphiyi yakalamak için çok uğraştı. Onu yakalayıp yoketmek için tuzaklar kurdu. Bunlar boşa çıkınca, Entelijans Servisin ajanları, bu Türk devrimcisinin vurulduğu söylentilerini yaydılar. M. Suphi, bir mektubunda, bu söylentilerin yalanlanmasını istiyor ve bütün yoldaşlarına selâm gönderiyordu.

Türkiye halkının bu olağanüstü zor günlerinde M. Suphi, bütün bilinciyle, yurda dönmeye canatıyordu. Halk yığınlarıyle beraber savaşlara katılmak

istiyordu. Fakat yolları Beyazorducular, "müsavatçılar", Gürcü menşevikleri, Taşnaklar ve benzerleri kesmişlerdi.

M. Suphi, 1920 Mayısında Bakü'ye giderek birleşik-tek bir Türkiye Komünist Partisinin kurulması işine sarıldı. Bu işi başarıyla yürütebilmek için, Bakü'de "Yeni Dünya" gazetesini çıkarmaya başladı. İstanbul ve Anadoludaki komünist örgütleriyle sıkı bağlar kurdu. Ankarada, "Emekçi dâvasından elinizi çekin!" parolasıyla ortaya atılan uydurma "Komünist Partisine" karşı savaş açtı. Onun içyüzünü açığa vurdu.

Gelişen duruma bakarak, M. Suphi, memlekete gitmek gerektiği kararını verdi. Onun bu kararına, belli bir ölçüde, Mustafa Kemal paşanın gönderdiği bir mektup etki yaptı. Bu mektupta, Büyük Millet Meclisine TKP-nin bir heyet göndermesi, Türkiye Komünist Partisinden "müsbet ve maddi yardım görmek için" sürekli bir bağ kurulması teklif ediliyordu.

M. Suphi, yabancılara karşı yürütülen savaşlara doğrudan doğruya katılmak, cephelere gidip dövüşmek için sabırsızlanıyordu. Türk komünistlerinden kurulan Gönüllü Alayının başında, Baküden yola çıktı. Bu Alay, o sıralarda Taşnakların elinde bulunan Ermenistandan, Menşeviklerin elinde bulunan Gürcistandan geçmek zorundaydı. Alay, bu yolu söküp Anayurda ulaşamadı. Bu durumda, M. Suphi, en yakın silâh arkadaşlarından 14 kişiyle beraber, Ankaraya gitmeye karar verdi. Kendisiyle beraber gidenler arasında Genel Sekreter Ethem Nejat, Merkez Komitesi üyelerinden Hilmioğlu Hakkı, Nazmi, İsmail, Çitoğlu vardı. Bu komünist önderlerin Anadoluda görünmesi, hükümeti telâşa düşürdü. Doğu ordiları komutanı Kâzım Karabekir paşaya, "M. Suphi Ankaraya ulaşmamalıdır. Vaziyete göre hareket ediniz" emri verildi. Karabekir, yukardan gelen buyruğu istediği gibi uygulama fırsatını kaçırmadı. M. Suphi ve arkadaşlarına, Karstan Trabzona kadar, olmadık engeller, zorluklar çıkarıldı, bir sürü kışkırtmalar yapıldı. Ama, Suphiler yollarına devam ettiler. 28 Ocak 1921 günü akşamı Trabzona vardılar. Jandarmalar, polisler yollarını kestiler. Askeri polisler M. Suphi ve arkadaşlarını yakaladılar, bileklerine kelepçe vurdular. Sonra onları, önceden hazırlanmış, motorlu bir takaya bindirdiler. Motor hemen Karadenize açıldı. Daha sonra, başka bir motor aynı rota üzerinden yola çıktı. Ikinci motorda, Muhafız Komutanı Topal Osmanın cinayetler işlemek için kullandığı adamları vardı. 28-i 29-a bağlıyan gece, arkadan gelen silâhlı motor, Suphilerin bindirilmiş olduğu takaya rampa etti. Kanlı bir boğuşma oldu. 15 komünist, bileklerindeki kelepçelerle döğüştüler, savaşarak öldüler.

Türkiye halkı, bu devrimci, bu yiğit evlâtlarıyla övünür. Mustafa Suphi ve arkadaşlarını kahpece öldürenler, bu kahramanların uğrunda canlarını verdikleri dâvayı, M. Suphinin kurduğu Türkiye Komünist Partisini öldüremediler. Bu parti yaşıyor ve savaşıyor. M. Suphinin dediği gibi: "Hapis, zindan, kan, ateş, halkın savaşını, milli kurtuluş ve demokrasi hareketini durduramaz!"

Mustafa Suphi ile 14 arkadaşının, Ankaraya, milli kurtuluş savaşına "müspet ve maddi yardımda bulunmak üzere" resmen davet edilmelerine rağmen, namertçe katledilmeleri, burjuvazinin Türkiye Komünist Partisini ortadan kaldırmaya niyetlendiğine dair ilk işaret oldu. Netekim daha sonraları milli kurtuluş savaşının çeşitli cephelerinde savaşan komünistlerin, bu arada "Bolşevik Taburu" nun tasfiyesine girişildi. Ve aradan çok geçmeden, zamanın başbakanı Rauf bey (Rauf Orbay) TKP-nin yasak edildiğini açıkladı. Partinin Ankaradaki Merkez örgütü polis tarafından basıldı ve parti üyelerinin tutsak edilmesine başlandı. Böylelikle olup olacağı iki yıldan biraz fazla bir zaman legal çalışabilen TKP gizli eyleme girişme zorunda bırakıldı.

Aradan geçen 47 Kusur yıldan beri yasaklar, sıkıyönetimler, askeri mahkemeler, işkenceler, zındanlar, sürgünler halkın içinden doğan Türkiye Komünist Partisini, halkın kurtuluşu uğrundaki savaştan alakoyamamıştır. TKP bugün de devrimci savaş yolunda, Marksizm-Leninizm ilkelerinden sapmadan yürümekte ve halkın kurtuluşu gününün gitgide daha fazla yaklaştığına inanmaktadır.

1920 Bakü. TKP-nin yöneticilerinden bir grup. Oturanların ortasında Mustafa Suphi ile TPK Genel Sekreteri Ethem Nejat görülüyor.

Kalbim

Göğsümde 15 yara var! . . .
Saplandı göğsüme 15 kara saplı bıçak! . . .
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak! ! !

Göğsümde 15 yara var!
Sarıldı 15 yarama
kara kaygan yılanlar gibi karanlık sular!
Karadeniz boğmak istiyor beni,
boğmak istiyor beni
kanlı karanlık sular! ! !

Saplandı göğsüme 15 kara saplı bıçak
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak! . . .

Göğsümde 15 yara var!
Deldiler göğsümü 15 yerinden,
sandılar ki, vurmaz artık kalbim kederinden.
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak! ! !

Yandı 15 yaramdan 15 alev,
kırıldı göğsümde 15 kara saplı bıçak. . .
Kalbim,
kanlı kızıl bir bayrak gibi çarpıyor,
ç a r p a c a k !

Nazım Hikmet

*

TKP niçin gizli bir partidir?

İkinci Dünya Harbinden sonra Batılı emperyalistlerin, özellikle Amerikan emperyalistlerinin sosyalist ülkelere karşı hazırladıkları yeni bir harpte, Yakın ve Orta-Doğu ülkelerindeki milli kurtuluş hareketlerine karşı mücadelede Türkiyeyi bir atlama tahtası olarak kullanma plânlarını, TKP daha tasarı halindeyken açığa vurdu, halkımızı uyarmak için elindeki bütün imkânları kullandı. TKP, Amerikan emperyalistlerinin bu plânları gerçekleştirmek için kurdukları "yardım" tuzakları olan "Truman doktrini", "Marşal plânı" nın gerçek amaçlarını örten perdeyi yırttı.

Acı sonuçların belirmesi uzun sürmedi: "Yardım" anlaşmaları Amerikan emperyalistlerine Türkiyeyi kendilerine bağlamak, Türkiyenin içişlerine karışmak imkânlarını yaratıyordu. Batılı sömürgecilere yaklaşma, askeri masrafların artmasına, milli gelir kaynaklarının akıp gitmesine, halkın yaşama seviyesinin düşmesine yol açıyordu. Askeri masraflar yükseldikçe köleleştirici Amerikan kredi ve "yardımlarına" ihtiyaç daha da artıyor, Türkiyenin Amerikaya bağımlılığı kuvvetleniyordu. TKP, halktan gizlenmek istenen bu gerçekleri, üzerindeki sertleşen baskıya rağmen, ortaya koymaktan yılmadı.

1950 de Demokrat Partinin iktidara gelmesiyle, iç ve dış politikada, halkın ve memleketin çıkarlarına aykırı yolda atılan adımlar daha da genişledi, emekçi yığınlarının maddi hayat şartları daha da ağırlaştı. Yurtseverler, bütün ilerici güçler üzerindeki baskı sertleşti. Türkiye emperyalist bloka daha çok yaklaştı ve Kore Demokratik Cumhuriyetine karşı açılan savaşa sürüklendi.

Bu hıyanet politikası karşısında Türk komünistleri faaliyetlerini artırdılar, memleketin diğer ilerici güçleri varlıklarını duyurmaya başladılar. Gerici iktidara karşı mücadele şiddetlendi.

Menderes hükümeti Türkiyeyi NATO-ya sokmaya hazırlanırken ilerici, barışsever güçlere karşı baskısını "komünizmle mücadele" bayrağı altında daha da sertleştirmekle işe başladı. Türkiye Komünist Partisine karşı geniş bir saldırı hazırlandığı öğrenildi. Bunu gerici basın gizlemiyordu.

1951 Ekiminin sonunda polisin genel saldırısı başladı. Türkiyenin çeşitli illerinden yüzlerce komünist ve barışsever İstanbul Emniyet Müdürlüğünün özel hücrelerine, bodrumlarına ve askeri cezaevinin koğuşlarına tıkıldı. Ordunun, İstanbul polisiyle işbirliği halinde, idare ettiği ilk soruşturma iki yıl sürdü. Soruşturmalardaki işkence metot ve şekilleri hakkında bir fikir vermek için tutuklulardan 16-sının çıldırdığını belirtmek yeter.

İlk soruşturma sonunda mahkemeye verilen 167 sanığa sonradan 17 kişi daha eklendi. Ve Askeri Mahkemeye verilenlerin sayısı 184 kişiyi buldu.

1953 Ekiminde Ankara Garnizon Komutanlığı 2 numaralı mahkemesi İstanbulda işe başladı. Bir yıl süren muhakeme sonunda sanıkların büyük bir

çoğunluğu ağır hapis cezalarına çarptırılarak memleketin çeşitli bölgelerindeki cezaevlerine sürüldüler.

TKP-yi yıktıklarını sananlar ümit kırıklığına uğramakta gecikmediler. Son yıllarda gerici burjuvazinin ve Milli Emniyetin eski telkinlerini yeniden yaymaya başlayanlar: "Türkye Komünist Partisinin illegal çalışması hıyanettir", diyorlar. Legal çalışma yasak, illegal çalışmak hıyanet! Türk işçisinin, Türk halkının ve memleketin gerçek çıkarlarını savunmakta emperyalist tekellerin ve yerli ajanların çıkarları için bir hiyanet varsa, hiçbir kuvvet Türk komünistlerini bu "hıyaneti" işlemekten alakoyamıyacaktır.

Komünistlere karşı olmadıklarını söyliyen, fakat Türkiyede yaşıyan komünistleri yabancı âleti gibi göstermeye yeltenen bazı kimselerin savundukları görüşler samimiliklerini ve ciddiliklerini şüpheye düşürmektedir. İnandığı dâvanın aktif bir savaşçısı kalmak isteyen, polisçe tanınmış Türk komünistlerinin Türkiyedeki yerlerinin hapisaneler olduğunu herkes bilir. Bir devrimci, memleketinin, halkının kurtuluşu için savaşmak imkânını nerede bulursa orada savaşır. Birçok milletlerin devrim hareketleri tarihinde de bunun örnekleri çoktur. Gizli çalışan bir parti, kendi varlığını korumak zorundadır. TKP, bir parti olarak, hiçbir zaman memleket dışında olmamıştır ve olamaz. Türkiye Komünist Partisi nerede olmak gerekse oradadır. Polis onu izlemekte güçlük çekiyorsa, bu işte kullandığı yardımcı araçların koku alma hassaları bir hayli zayıflamış demektir.

Türk komünistleri enternasyonalizme bağlıdırlar. Marksçı-Leninci partiler dünya işçi hareketinden ayrılmış, kopmuş olmazlar. Komünizme karşı olmamak demek, komünistlerin bu bağlılıklarına ve bağlantılarına karşı olmamak demektir. Çağımızda, samimi burjuva nasyonalisti olup da, enternasyonalizme bağlı ve dünya proletaryasıyla, dünya komünist hareketiyle bağlantılı komünistlerle, ortak düşman olan emperyalizme ve gericiliğe karşı işbirliği edenler az değildir. Ama bizdekiler arasında henüz o seviyeye gelmemiş olanlar çoktur.

"Ne Vaşington, ne Moskova uşaklığı" diyenler, milletlerin kimseye uşak olmadan da yaşayabileceklerini nasılsa kavramışlar. Ama, Marks'ın, Engels'in "başka milletleri ezen bir millet hür bir millet olamaz" formülüne ve enternasyonalizme bağlı devletlerin uşak edinmeye ihtiyaçları olmadığını hâlâ kavramamışlardır.

Türkiye Komünist Partisi askerî mahkemede

Bayar-Menderes rejiminin hıyanet politikasına karşı yürütülen savaşın ön saflarında yer alan TKP üyelerinden bir kısmı 1951 de tutuklandılar ve iki yıl süren işkencelerden ve çeşitli provakasyonlardan sonra askerî mahkemeye teslim edildiler. Askerî Ceza Kanununda yazılı bir suç işlemedikleri halde, sivil mahkeme yerine askerî mahkemeye verilmeleri . . . "yalnız Türk adli tarihinde değil, son devrin milletlerarası adli tarihinde de kanun namına işlenen kanunsuzlukların" bir örneğiydi. İki yıl süren yargılanma sırasında savcı TKP-nin şiddet yoluyle iktidara gelmiye niyetlendiğini iddia ettikten başka, komünistlerin ahlâk, aile, mülkiyet tanımadıklarını da ileri sürdü. Sıra sanıkların savunmasına gelince TKP yönetiminin başında bulunan Zeki Baştımar partinin ve üyelerinin görüş ve amaçları hakkında geniş açıklamalarda bulundu. TKP-nin nasıl bir parti olduğunu ve niçin savaştığını aydınlatan bu belgede yer alan başlıca sorunları kısaca şöyle özetliyebiliriz:

I. Türk Komünistleri hiçbir zaman şiddete başvurmadılar

. . . Memleketi bugünkü çıkmazdan kurtaracak yolun Komünist Partisinin gösterdiği yol olduğuna inanıyorum. Komünist Partisinin prensiplerini ve siyasi görüşlerini açıklayan yazıları yaymanın sorumluluğunu kabul ediyorum. Savcının bu bültenlere dayanarak yaptığı suçlamaları cevaplandırmak zorundayım.

Savcı, TKP Taşkilât prensiplerinin ilk satırındaki (Partimiz Marksçı-Leninci bir partidir) cümlesini ele alıyor ve bundan, Türkiye Komünist Partisinin gayesinin, "cebir ve şiddet yolu ile iktidarı ele alarak işçi diktatörlüğü tesis etmek" olduğu yolunda bir hüküm çıkarıyor.

. . . Siyasi bir grupu veya teşekkülü, sırf gizli faaliyette bulunmaya mecbur bırakıldığı için, cebir ve şiddet kullanmakla suçlamak garip olur. "Kanun dışında bırakılanlar kanunun dışında hak ararlar" sözü büyük bir gerçeğin ifadesidir. Kanun dışında hak aramak cebir ve şiddet kullanmayı zorunlu kılmaz.

. . . Otuz küsur yıldan beri Türk komünistleri zulmün ve terörün her türlüsünü gördüler. Içlerinde ideallerinin bedelini hayatlariyle ödiyenler oldu. Fakat, buna karşılık olarak, bu cinayetlerin âleti olmuş hiçbir kimsenin, hiçbir provakatörün, ajanın komünistlerden bir fiske yediği işitilmemiştir. Cebir ve şiddet neredúltimo? 30 küsur yıllık faaliyetleri sırasında komünistlerin, cebir ve şiddet telkin eden hareketlerine, tahriklerine bir misal gösterilebileceğini sanmıyorum. Savcı, bu gerçeği bildiği için olmalıdır ki, başka bir dayanak aramıştır. Ona göre, cebir ve şiddet komünizmin mahiyetinde saklı bir unsur-

dur. Yani komünistler bugün cebir ve şiddet kullanmasalar bile, bir gün buna başvurabilecekleri için, onları cebir ve şiddet kullanmış kabul etmek gerekiyor. Bu ne garip bir hukuk anlayışıdır? Her asker bir asker kaçağı olabilir diye bütün bir orduyu peşinen cezalandırmak aklın kabul edeceği bir iş midir?

II. TKP-nin amaçları

Bugün peşinde koştuğumuz amaçlar nelerdir? Biz Komünistler ne istiyoruz?

1. Yalnız büyük toprak sahiplerine, yalnız büyük sermayedarlara değil, memleketin bütün sınıf ve tabakalarına, özellikle emekçi sınıflara eşit hak tanıyan hakiki bir demokrasinin gerçekleşmesini istiyoruz. Türk işçisi ekonomik ve politik haklarını lâfla değil, fiili olarak elde etmeli, sosyal ve politik teşkilâtlarını serbestçe kurabilmeli, onları her türlü baskıdan, tecavüzden uzak olarak yaşatabilmeli, geliştirebilmelidir. Fakir Türk köylüsü lâfta değil, fiili olarak toprağa kavuşmalıdır. Türk aydını düşüncelerini açıkça söyliyebilmeli, yazabilmelidir. Bunlar, gerçekleşmesi uğrunda mücadele ettiğimiz amaçlardır. Bu amaçları taşımak ve bunlar uğrunda mücadele etmek bir suç mudur?

2. Memleketimizin bağımsızlığını tehdit eden yabancı nüfuzunu kırmak, emperyalizmin siyasi ve ekonomik tahakkümüne engel olmak, amaçlarımızın belkemiğini teşkil eder.

Sözde muhalefetin liderleri bu hakikati ancak seçim kampanyalarında rey avına çıktıkları zaman haykırıyor veya haykırır görünmek lüzumunu hissediyorlar. Bunu bizim her zaman ve her yerde haykırmamız bir suç mudur?

3. Yeni bir harp heyülâsı dünyamızın üzerinde dolaşıyor ve memleketimizin ufuklarını tehdit ediyor. Bu felâketi önlemek, milletlerin müşterek ve kutsal bir dâvası haline geldi. Milletlerarası hiçbir dâva insanlık tarihinde hiçbir zaman bu kadar geniş ve muazzam bir ölçüye ulaşmamış, milletleri birbirine bu kadar sıkı yaklaştırmamıştır. Milletler, başlarındaki hükümetlerin politikalarına uysun uymasın, elele vererek harbe karşı mücadeleye girişmişlerdir.

Barış, bu memleketin, ekmek kadar, su kadar ihtiyacı olduğu bir nimettir. Barış dâvası Türk halkının varlığı ile, bağımsızlığı ile doğrudan doğruya ilgilidir. Barışı savunmak, yalnız komünistlerin değil fikirleri, kanaatları ne olursa olsun, halkın bütün sınıf ve tabakalarının müşterek amacı ve dâvasıdır. Fakat ne çare ki, emperyalizm ajanlarının serbestçe at koşturduğu, harp kundakçılarının teşvik ve himaye gördüğü bu memlekette barışın lâfını bile etmek neredeyse suç sayılacak. Barış için mücadele etmek bir suç ise, bu suçu işlemek bir vazifedir; hiçbir işkence, hiçbir tehlike ve tehdit, vatanını-milletini seven bir insanı bu vazifeyi yerine getirmekten alakoyamaz. Barış istiyoruz, fakat

memleketi ve onun bağımsızlığını korumak için harplerin en felâketlisine bile hazır bulunduğumuzu tekrar etmeye lüzum yoktur. İkinci Dünya Harbinde Avrupa ve Asya memleketlerinde uyanan milli mukavemet hareketlerinin ruhunu teşkil edenler, bu savaşlarda vatanseverliğin efsanevi örneklerini verenler komünistler değil miydi? Bunu unutturmaya çalışmak ve komünistleri yabancı emellere hizmet etmekle suçlamaya kalkışmak boşunadır.

III. Komünistlerin vatanseverlik anlayışı

İlk soruşturma sırasında bir gün, Hâkim, hiç yeri değilken, birdenbire bana şöyle hitabetmişti:

"Bu memleket, siz komünistlerin eline geçmektense batsın, daha iyi"! Ne cevap verdiğimi şimdi hatırlamıyorum. Bu söz, gelişigüzel söylenmiş bir söz değildi. Bu söz memleketi felâkete doğru sürükliyen zihniyetin tam bir ifadesidir. Bir rejimi bir memlekete tercih etmek, bir vatanseverin işi değildir. Ben, vatansever bir komünist olarak, bugün memleketin zararına çalıştıklarına inandığım ve şahsen gadrine uğradığım zulmünü gördüğüm siyasi hasımlarımın tahakkümü altında bile, bu memleketin yaşaması için hayatımı vermekten çekinmem. Hasımlarımı sevmiyebilirim, ama vatan başka şeydir. Memleketlerinin felâketini kendi siyasi hasımlarının zaferine tercih eden sözde vatanseverlere, gerçekten komünist olan kimseler arasında rastlanamaz. Haklı bir dâva nasıl olsa birgün zafer kazanacaktır. Fakat batmış bir vatan bir daha dirilemez. Bizce vatan sadece maddi nimetlerle dolu bir çiftlik değildir; maddi ve mânevi nimetlerin bileşkesidir. Biz bu memlekete, tapu senetleriyle hisse senetleriyle değil, akçaya çevrilmesine ve memleket dışına çıkarılmasına imkân olmıyan bütün maddi ve mânevi varlıklarımızla, hayatımızın mânasını teşkil eden herşeyimizle bağlıyız. Kökleri dışarda, yabancı bankalarda olanlar bizler değiliz.

IV. Mülkiyet, aile, ahlâk meseleleri

Savcının İddianamesinde komünizmin "mevcut mülkiyet esasını tanımadığı, memlekette mevcut ahlâk telâkkilerini kabul etmediği, aile mefhumuna kıymet vermediği, cemiyet içerisinde amele diktatörlüğünü cebir yoluyla tesis etmeyi gaye edindiği ve bu suretle zümre tahakkümünü kurarak, memleket içerisinde müesses iktisadi ve içtimai nizamları devirip yerine kendilerine uygun iktisadi ve içtimai bir nizam kurmayı hedef tuttuğu" zikredilerek, amele diktatörlüğünü cebir ve şiddet yoluyla tesis etmenin komünizmin hiç değişmiyen ana vasfı olduğu iddia ve tekrar edilmektedir.

Bu iddia hiçbir vakıaya, delile, kanuni mesnede dayanmayan, profesyonel komünizm düşmanlarının basmakalıp iddialarının tekrarından ibarettir.

. . . . Komünistlerin "memlekette mevcut ahlâk telâkkilerini kabul etmedikleri, aile mefhumuna kıymet vermedikleri" fikri, Savcıda herhalde, içyüzü çoktan açığa vurulmuş eski bir iftiranın izi olarak kalmış olacaktır.

Kapitalist âlemde eşine rastlanmadık bir ahlâk buhranının hüküm sürdüğünü burjuva basınının kendisi itiraf etmektedir. Hal böyle iken, komünistleri mevcut ahlâk telâkkilerini kabul etmemekle itham etmek gariptir. Hangi ahlâk telâkkilerinden bahsediliyor? Nerde bu ahlâkilik? Açlığı ve ölümü sömüren spekülasyonların başıboş hüküm sürdüğü yerlerde mi? Bir yanda milyonlarca aç dururken, öbür yanda, piyasalara tesir etmek ve kazanç şanslarını arttırmak için yüzbinlerce ton yiyeceğin imha edildiği ülkelerde mi? Beyaz kadın ticaretinin gizli ve açık, özel ve resmi, her türlüsünün alabildiğine yayıldığı beldelerde mi? Salgın bir illet halini alan uyuşturucu madde iptalâsının aile ocaklarını söndürdüğü memleketlerde mi? Nerede? Bütün bunlara göz yuman bir ahlâk telâkkisini komünistlerin kabul etmediği doğrudur. Fakat halkın maddi ve mânevi yükselişine engel olmıyan, halkın aziz tuttuğu herşey komünistler için muhteremdir. Bunlara bağlı olmak bir komünist için halka bağlı olmaktır.

Bu vatana nasıl kıydılar

İnsan olan vatanını satar mı?
Suyun içip ekmeğini yediniz.
Dünyada vatandan aziz şey var mı?
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?

Onu didik didik didiklediler,
saçlarından tutup sürüklediler.
götürüp kâfire: "Buyur . . ." dediler.
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?

Eli kolu zincirlere vurulmuş,
vatan çırıl çıplak yere serilmiş.
Oturmuş göğsüne Teksaslı çavuş.
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?

Günü gelir çarh düzüne çevrilir,
günü gelir hesabınız görülür.
günü gelir sualiniz sorulur:
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?

Nazım Hikmet

TKP-nin gizlilik dönemindeki eylemlerine bir bakış

Milli kurtulus mücadelesi sona erdikten sonra, özellikle 1925 yılından sonra, TKP çok çetin şartlar altında savaşmak zorunda kaldı. Partinin, politik bağımsızlığın kuvvetlendirilmesi, ekonomik bağımsızlığın sağlanması ve halkın beklediği köklü sosyal reformların gerçekleştirilmesi uğrunda mücadele safhası başlamıştı. Emekçi sınıfların ihtiyaç ve isteklerine göz yuman, emperyalist Batı devletleriyle, yabancı sermaye ile uzlaşma eğilimi gösteren milli burjuvazinin memleketi sürükliyeceği yolun tehlikeli bir yol olmayacağını düşünmek zordu. Her türlü sosyal haktan yoksun dağınık işçi sınıfının teşkilâtlandırılması, köylülükle bağlarının kurulması gerekti.

Burjuvazi, iktidarını kuvvetlendirdikçe, emekçi sınıflar üzerinde baskısını daha da artırıyordu. İktidardaki milli burjuvazi-büyük toprak sahipleri blokunun menfaatlerini aksettiren parti (CHP) fabrikatörlerle işçi, toprak ağasıyle ırgat arasında bir sınıf farkı kabul etmiyor, işçiye patron karşısında menfaatini müdafaa hakkı tanımıyor; Türkiyede halledilmesi gereken bir toprak meselesinin varlığını inkâr ediyordu. Komünist partisi, emekçi sınıflara karşı bu gerici politikasından ötürü, milli burjuvazi ile uzlaşılmaz bir mücadele halindeydi.

Fakat genel politik tutumu bakımından milli burjuvazi ilerici karakterini henüz muhafaza ediyordu. Devletin idari bünyesinde yapılan değişiklikler, ortaçağ kanunlarının kaldırılarak burjuva hukuk normlarının getirilmesi, kültürel alanda yapılan reformlar, halkın beklediği köklü reformları karşılamaktan uzak olsalar da, Türkiyenin milli kalkınmasına, derebeylik artıklarının zayıflamasına yardım etmeleri bakımından ileri bir karakter taşıyorlardı. Türkiyenin dış politikada barışçı ve anti-emperyalist tutumunu müdafaa etmesi bunun ayrı bir tarafıdır. Türk burjuvazisinin bu iki yönlü tutumu karşısında komünist partisinin çok ustalıklı hareket etmesi, ve kıvrak bir taktik kullanması gerekiyordu. Buna engel olan sebeplerden biri, işçi sınıfına, onun dâvasına, ideolojisine yabancı birtakım unsurların o sıralarda partinin idare organlarında önemli bir rol oynamalarıdır. Bu unsurlar çok geçmeden içyüzlerini açığa vurarak burjuvazinin dilini kullanmaya, Türkiyede bir işçi sınıfı olmadığını, işçi sınıfının doğuş halinde bulunduğunu iddia etmeye başladılar. Onlara göre işçi sınıfı ortaya çıkıncaya kadar komünist partisi milli burjuvazinin izini takibetmeli, bir kış uykusuna yatmalıydı. Bunlar 1925 den 1928-e kadar memlekette birbirini takibeden ve özellikle çeşitli yabancı imtiyazlara karşı girişilen grevleri işçi hareketi saymıyorlardı. Adana-Nuseybin hattında hükümetin, üzerlerine silâhlı kuvvetler sürerek ateş açtırdığı Türk işçileri onlara göre sınıf savaşçıları sayılmazdı. Bu likidatörlerin, partiden atıldıktan sonra çok geçmeden burjuvazinin hizmetine girdikleri ve CHP-nin en gözde nazariyecileri kesildikleri görüldü.

TKP-nin verimli faaliyetini engelleyen sebeplerden biri de parti içinde sekterlikle, dogmatizmle savaşa gereken önemin verilmemesidir. Partide em-

peryalizmle silâhlı savaşın zaferle sona ermiş olmasına rağmen milli bağımsızlık mücadelesinin henüz sona ermediğini düşünenler pek azdı. Emperyalizmin yeniden memleketimize nüfuz etme gayretlerinin kırılması, ekonomik köklerinin sökülüp atılması, onu destekleyen gerici kuvvetlere karşı ve memleketin muhtaç olduğu köklü sosyal reformların gerçekleştirilmesi uğrunda mücadelede sadece emekçi sınıfların menfaati olmadığı düşüncesi parti yönetimini pek meşgul etmiyordu. Bu yüzden, ilerici hareketlerinde milli burjuvazinin desteklenmesi işi de, çoğu zaman havada kalıyordu. Onun ileri adımları çok sekter bir görüşle değerlendiriliyordu. Milli burjuvazinin, kendi sınıf çıkarları için de olsa, yaptığı reformlar, memleketin ekonomik ve sosyal gelişmesine, milli bağımsızlığın kuvvetlenmesine yardım eden, ileriye doğru atılmış adımlardı. Onların yalnız sınıfsal karakterleri üzerinde durmak, kifayetsizliklerini belirtmek, onları desteklememeğe eşitti. Bu tutum TKP-nin kitlelere nüfuzunu yavaşlatmış, emperyalizme, gericiliğe karşı mücadelenin gelişmesine, genişlemesine engel olmuştur. Üstelik komünist partisi üzerindeki baskının artmasına yol açmıştır.

Milli burjuvazi Batıya sempatisini gizlememekle beraber, milli bağımsızlık konusunda hassastı; memleketi Batı emperyalistlerinin kucağına atmak istiyen kompradorlarla bağlı gerici muhalefetle mücadeleden geri durmuyordu. 1930 yılında burjuvazi, iktidarı ele geçirmek için faaliyetlerini artıran bu muhalefetin mukavemetini kırarak, yabancı imtiyazların bir kısmını daha millileştirdi, milli ekonominin gelişmesini önleyen engellere karşı yeni tedbirler aldı. Yabancı tekellerin ve yerli gericilerin mukavemetine rağmen, tatbikine geçilen devletçilik politikası, memleketin ekonomik bağımsızlığına hizmet etmesi bakımından ileri bir hareket sayılırdı.

Türkiye, milli kurtuluş sıralarında olduğu gibi, ekonomik bağımsızlık mücadelesi devrinde de Sovyetler Birliğinin dostça ve karşılıksız yardımlarını görüyordu. Milli sanayiin kurulması için 1932 yılında Sovyetler Birliğinin Türkiyeye açtığı uzun vadeli faizsiz kredi ile ve Sovyet uzmanlarının yardımıyle memleketimizde sanayi işletmeleri kurulmağa, Sovyetler Birliğinde Türk teknisyen kadroları yetiştirilmeğe başlandı.

Milli bağımsızlığın kuvvetlendirilmesi gayretleri Türkiyenin dış politikasında da görülüyordu. 1930 yılları başında ve daha sonra Türk ve Sovyet devlet adamları arasında karşılıklı ziyaretler birbirini takibetti. İki memleket arasında bağlanan dostluk ve tarafsızlık antlaşması 1935 yılında imzalanan bir protokolle on yıl uzatıldı. Milletlerarası meselelerde Türkiye, Sovyetler Birliğinin barış politikasını destekliyordu.

Fakat emperyalistler boş durmuyorlar, Türkiyeye nüfuz etmek, onu kendi taraflarına çekmek için her yola başvuruyorlardı. Almanya, Türkiyenin ekonomik kilit noktalarını ele geçirmeğe çalışıyordu. Hitler Almanyası bu husustaki gayretleri daha da artırdı. Habeşistana saldıran faşist İtalya Türkiyeye karşı niyetlerini gizlemiyordu.

Komintern'nin VII. Kongresi sıralarında Türkiyenin genel durumu böyleydi.

Kongre TKP-ye yeni bir faaliyet devri açacak anahtarı verdi. Parti kendine yeni bir savaş yolu tâyin etti: o zamanki İnönü hükümetinin, memleketin milli bağımsızlığına, sosyal gelişmesine hizmet eden, memleketin ve halkın yararına olan bütün icraatinda aktif olarak desteklenmesine karar verdi. Partiye bağlı gizli işçi sendikaları ve gizli Komünist Gençlik Teşkilâtı kaldırılarak, üyeleri legal işçi ve gençlik teşkilâtlarına girmekle görevlendirildi. Sekterlikle mücadelenin olumlu sonuçları gerek işçi, gerekse gençlik hareketinde çok geçmeden kendini gösterdi. Sendika hareketinde sola doğru bariz bir kayma oldu. Legal solcu sendikalar ve sendika önderleri Türkiye işçi hareketinde önemli bir rol oynamaya başladılar. Gençlik hareketi canladı. Gençliğin, özellikle üniversite gençliğinin inisyatifi arttı. Evvelce aşırı milliyetçi çevrelerin etkisi altında olan bu hareketin yönü değişti. İlerici gençliğin sesi daha gür çıkmağa başladı.

Harbe karşı mücadelede, geniş kitlelerle bağları zayıf olan TKP, gizli parti yayınlariyle yetinemezdi, legal imkânlardan faydalanmağa ve sesini geniş kitlelere duyurmağa çalıştı. İlerici basında faşizme ve harbe karşı fiili ve Türkiye ölçülerine göre kuvvetli bir cephe meydana geldi. Yurtsever aydınlar bu mücadelede önemli rol oynadılar.

Türk burjuvazisinin daha İkinci Dünya Harbi arifesinde sağa doğru kaymaya başladığı belliydi. İkinci Dünya Harbi sırasında Ankara hükümeti faşizm ajanlarını ve barış düşmanlarını faaliyetlerinde serbest bıraktığı halde, onlarla savaşanlar, Sovyetler Birliğini savunanlar üzerindeki baskısını artırdı, aktif komünistlerin çoğu tevkif edilerek Anadolunun ücra köşelerine sürüldü. Gizli çalışma şartlarının yarattığı zorluklar daha da arttı.

Harp sonunda Truman doktrini ve Marşal plânının gerçek hedeflerini ortaya koymak için parti bütün legal ve illegal vasıtalarını harekete geçirdi. Komünist partisinin önceden haber verdiği tehlikenin gözle görülür bir şekil alması partinin otoritesinin yükselmesine yardım etti, yurtsever aydınların, gençlerin inisyatiflerini artırdı. Barış uğrunda mücadele, özellikle Kore harbi sırasında teşkilâtlı ve kitlevi bir şekil aldı.

Bugün Türk komünistlerinin önünde duran vazife, barış uğrunda mücadele, emperyalizme karşı, milli bağımsızlık uğrunda mücadelede, kaybedilmiş mevzilerin geri alınması, kuvvetlendirilmesi ve memleketin ekonomik ve sosyal gelişmesini engelleyen setlerin ortadan kaldırılması uğrunda mücadeledir. Bu mücadelede Komünist Partisi memlekette artık yalnız değildir. Diğer birçok siyasal ve sosyal kuvvetler fiilen bu mücadeleye katılmış bulunuyor. Gelişen olaylar, Türkiyede milli burjuvazinin topyekûn yabancı sermaye ile bağlandığı, menfaatlerinin emperyalizmle birleştiği ve artık memleketin sosyal ve politik hayatında hiçbir zaman, olumlu, ileri bir rol oynayamayacağı, bunun için milli demokratik cephe şiarının memleketimizin şartlarına uygun olmadığı düşüncesini savunanları doğrulamamıştır. Daha **1948** yılında Türk burjuvazisinin emperyalislerle kucaklaştığı ilk günlerde, TKP, gizli teşkilâtlarına bir bildiri göndererek tutulan yolun, milli burjuvazi de dahil, bütün halkın menfaatlerine aykırı olduğunu, "memleketin bütün yurtsever kuvvetlerinin anti-

emperyalist ve demokratik bir plâtform etrafında birleştirilmesi gerektiği" yolundaki parti görüşünü bildirmişti. Partinin faaliyeti, memlekete başıboş giren yabancı sermayenin gittikçe artan ezgisinin milli burjuvazide er veya geç bir tepki yaratacağı ve mücadelenin politik alana çevrileceği inancına göre ayarlandı.

Günümüzde TKP-nin başlıca hedefi, memleketi emperyalizmin, yabancı tekellerin boyunduruğu altında tutmakta menfaati olan, halkın kazanılmış haklarını geri almayı, sosyal reformların gerçekleştirilmesini önlemeyi amaç edinen gerici kuvvetlere karşı, ilerici kuvvetlerin birliğini sağlamak, Sovyetler Birliği ile ve bütün barışsever devletlerle dostça münasebetler kurma amaç veya eğiliminde olan siyasi partileri desteklemek, gerici kuvvetlerin karşısında tek cepheye doğru yöneltmektir.

Kırkıncı yılımız

Hepimiz kırk yıl önce doğduk,
Kırk yıl önce sabahleyin
kırk yıl önce gün ışırken Bedreddinin İznik gölünde
çamlı bellerinden birinde Köroğlunun
ve Sibiryadan, esirlikten dönen Bolşevik Osman
pusuya düşürürken Urfa yolunda seher vakti Fıransızı.

Hepimiz kırk yaşındayız
yirmisine basanımız da
altmışını geçenimiz de
atılıp ölenimiz de İstanbulda Müdüriyet penceresinden.

Bu kırkıncı yılımızda
ne bir ormanız
ne şose boyunda tek tük kavak ağacı
bir tarlayız tohumu saçılmış.

Hepimiz kırkına bastık bu sabah
hapiste yatanımız,
işyerindekilerimiz, muhacirimiz.*)
Hepimiz kırkına bastık bu sabah.
Yoldaşlar yeni yeni yıllara!

1960.

Nazım Hikmet

*) Yurt dışında yaşamak zorunda kalan devrimciler (Red.)

TKP-nin likidtatörler ve bozguncularla savaşı

Türkiye Komünist Partisi, kurulduğu günden beri, Marksçı-Leninci ilkelere düşman akımlarla, görüşlerle, işçi hareketini, Komünist Partisini içerden baltalayan likidatör ve bozguncularla savaşagelmiştir. Likidatörler, bozguncular, sınıf savaşının keskinleştiği, ulusal bağımsızlık direnişinin ilerleme gösterdiği dönemlerde ortaya çıkmaktadırlar. Bunlar, her zaman işçi hareketini, sosyalist hareketi burjuvazinin kontrolü altına sokmak, Komünist Partisini dağıtmak yolundan yürümüşlerdir. Çalışma yöntemleri, taktikleri daima grupçuluk, fraksiyonculuk ve provakatörlük olmuştur.

TKP-nin örgütleri içine sızan bu bozguncular, her zaman parti programını, tüzüğünü, parti kararlarını, gizlilik ilkelerini çiğnemişlerdir. TKP tüzüğünün 7. maddesi kesindir: «Sağlara, "sollara", oportünistlere, franksiyonculara, grupçulara, partinin onurunu lekeliyenlere, dejenere olmuş şahıslara partide yer yoktur». TKP-nin Marksçı-Leninci ilkelerine, parti kararlarına, parti disiplinine karşı gelenlerle, anarşistlerle parti her dönemde savaşmıştır.

Likidatörler, bir zamanlar, 1925—27 yıllarında, Komünist Partisinin sesini işçilere, halka, köylülere, kamu oyuna bildirilerle, çağırılarla duyurulmasına karşı direndiler. Bunlar, parti içinde Lenincilere, aktif militanlara karşı değişik baskı yöntemleri kullandılar. O stralarda likidatörlerin başında Vedat Nedim, Şevket Süreyye gibi burjuva ajanları vardı. Her ikisi de, 1925—27 döneminde partiye büyük kötülükler yaptılar. Vedat Nedim, bildiği bütün parti örgütlerini ele verdi. Onun bir polis ajanı olduğu, 1927 de İstanbul Ağır Ceza Mahkemesindeki açık duruşmada, bütün iğrençliğiyle ortaya çıktı. Şevket Süreyya, "Türkiyede Komünist Partisine lüzum olmadığını" savundu. Ve, komünistlere karşı açık savaşa geçti.

Likidatörler, daha sonraları türlü yalanlara başvurdular. Bunlar, "TKP-nin dağıldığı, dağıtıldığı" söylentilerini ortalığa yaydılar. Parti üyelerini, parti örgütlerini şaşırtmak amacıyle partinin strateji ve taktiğini bile bile yanlış yorumladılar, bozdular.

Burjuvazi, polis, işine yaramayan, iyice ipliği pazara çıkmış olan provakatörleri, bozguncuları ya suyu sıkılmış limon gibi çöp sepetine atıyor, ya da, zamanla, bunları yeniden piyasaya sürüyor. Son yıllarda basında, akımlar, örgütler arasında gürültü partırtı koparan, kendilerine "eski sosyalistler" süsünü veren M. Belli gibi, H. Kıvılcımlı gibi dönekler, likidatörler bunlardandır. Kıvılcımlı komünist morali çamura buladığı, grupçuluk yaptığı, böylece partiye büyük zararlar verdiği, özellikle TKP-nin İzmir ve İstanbul örgütlerini parçaladığı için, partiden bundan 30 yıl önce çıkarılmıştır. Hem kendisi, çok daha sonraları, komünist olmadığına, TKP ile bir bağı bulunmadığına bir duruşmada polisi tanık göstermiştir. Böyle birisi şimdi, basında, politika piyasasında "devrimci", "bilgin", Kuvayi Miliye günlerinde "düşmana ilk kurşunu sıkanlardan biri" olarak, ileri sürülüyor.

M. Bellinin kimliği Kıvılcımlı'nınkinden farklı değildir. Kendisi, Ankarada,

Siyasal Bilgiler Fakültesinde: "Karşı-devrim" üzerine yaptığı konuşmasında, sosyal ve politik kimliğini ortaya dökerek: "Biz kimiz? Çoğumuz küçük burjuvaziden gelmiyor muyuz? Bu zümre milliyetçidir," demiştir. Hayır, kendisi yalnız milliyetçi değil, şövenisttir. Birçok kalıplara girmiş, ama likidatörlüğü bozgunculuğu, provakatörlüğü hiçbir zaman bırakmamıştır. En büyük provakatörlük rollerinden birini DP zamanında, yüzlerce komünistin tutuklandığı, en korkunç işkencelerin uygulandığı günlerde oynamıştır. Ve bu yüzden TKP-den kovulmuştur.

Bugün "devrimci" geçinen bu likidatörler, hiç bir zaman ne basında, ne "komünist" diye yargılandıkları duruşmalarda TKP-nin savaş programından, niçin savaştığından tek söz etmemişlerdir. Buna karşılık basında, ötede beride, her zaman TKP-nin görüşlerine, savaş platformuna aykırı dedikodulara ara vermemişlerdir.

Bilindiği üzere, TKP Merkez Komitesi, daha ilk günden, Ankara hükümetinin Truman "doktrinini" benimsemesine, Marşal "plânına" avuç açmasına karşı çıkmıştır. Amerikan emperyalizminin Türkiyenin ulusal bağımsızlığı için en büyük tehlike olduğunu halkımıza duyurmıya çalışmıştır. Komünist Partisi bu görüşünü, bu olayı, bu tehlikeyi, elindeki bütün olanaklarla yalnız yığınlara duyurmakla, göstermekle kalmamış, bu tehlikeye karşı bütün yurtsever güçleri, en başta işçi sınıfını, emekçi yığınlarını savaşa, savaşta birliğe çağırmak eyleminden geri durmamıştır.

Likidatörler, bozguncular ise, bir yandan Merkez Komitesinin kararlarını sabote ediyor, partinin gizli çalışmasına karşı direniyor, öte yandan da "Amerikan emperyalizmi tehlikesinin abartıldığı" propagandasını yayıyorlardı. Egemen çevreler, işbirlikçi büyük burjuvazi, bunların hükümetleri, Anadolu topraklarına saldırı üsleriyle, atom yığınaklarıyla oturan, Ankarada hükümet üstünde, değişik misyonlarıyle hükümet kuran Amerikalıları, Türkiyeyi "Kuzeyden gelen tehlikeye karşı koruduklarını" gece gündüz, durmadan tekrarlıyordu. Bu uyutma, şaşırtma, halkın aklını çelme taktiğine, Amerikalıların ve işbirlikçilerin oyununa, likidatörler-bozguncular hemen ayak uydurdular. Ve uzun zaman Amerikan emperyalistlerini Türkiyede baş düşman saymadılar.

Onlar, bugün Türkiyede Amerikan köleliğine karşı ulusal bağımsızlık direnişinin gelişmekte olduğu şu sırada, halkların dünyanın dört bucağında Amerikan saldırganlıklarına karşı savaştığı sıralarda halâ gerçeklere karşı yürüyorlar. "Aydınlık" dergisinde: "Amerikan emperyalistleri görünüşte ne kadar güçlüyseler, gerçekte o kadar kofturlar", diyorlar. Emperyalizmin, gericiliğin baş jandarması Amerikan sömürgecilerinin canavarlıklarını küçümsemek, saldırganlığının kat kat artışını görmezlikten gelmek en azından halkımızı aldatmaktır, onun savaş uyanıklığını körletmektir.

Likidatörler, bozguncular, Türkiyede artık açıktan açığa Maoculuğu yayıyor, onun ajanlığını yapıyor, yazılarına Mao-nun anti-Marksist, anti-Leninist görüşlerini temel yapıyorlar. M. Belli "Aydınlık" ta, "Çin dünyanın kay-

dettiği en büyük ve en önemli devrim hareketine sahne olmuştur . . . Tarihsel inisyatif geniş ölçüde Doğuya geçmiştir", diye yazdı. Böylece, bir kalemde, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimini silip attı. İnsanlık tarihinde yepyeni bir çağ: kapitalizmin, emperyalizmin, sömürgecilik sisteminin yıkılması çağını, sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş devrimleri çağını açan, Lenin'in yönettiği evrensel devrimi likidatörler görmezlikten geliyor. Likidatörler, Türkiyede Sovyet düşmanlığı, komünist düşmanlığı yapanların değirmenine su akıtıyor. Bunların gözleri öylesine dönmüş ki, Sovyetlerin Türkiyede kuracakları yeni fabrikaları, açtıkları ucuz kredileri, bu ekonomik anlaşmaları Türkiye halkına değil, işbirlikçi hükümete "yardım" için yaptıklarını ortalığa yayıyorlar.

Likidatörler, bozguncular, memlekette ulusal bağımsızlık direnişini sosyalist hareketin karşısına koyuyorlar. Ulusal kurtuluş hareketini işçi hareketinden ayırıyorlar. Likidatörler, AP-yi Amerikalıları, faşistleri, komandocuları, kelle istiyen padişahçıları, hepsini bir yana bırakmış, işçi sınıfının örgütlerine saldırıyorlar. Likidatörler, "milli demokratik devrim" sloganını tekrarlıyorlar. Bununla, yani "demokrasi", "devrim", "milli" deyimleriyle kendilerini "ilerici" diye göstermiye kalkışıyorlar. Neden demokratik devrimi, ulusal bağımsızlik direnişini sosyalist, komünist hareketin karşısına koyuyorlar? Neden bunu yaparken kendilerine "eski sosyalistler" süsü veriyor, kendilerini "komünist" göstermek istiyorlar?

Savundukları "milli demokratik devrim", onların bundan anladıkları şey TKP-nin programından, Marksçı-Leninci stratejiden büsbütün ayrı bir şeydir. "Aydınlık" dergisinde, Mao Tse-tung'un demokratik devrim üstüne yazmış olduğu iki yazı birden çıktı. Mao bunları 30 yıl önce yazmış. Ama halâ o yoldadır. Diyor ki: "Çinde, burjuva niteliğinde bir demokratik devrim yapıyoruz. Yaptıklarımızın hiç biri burjuva-demokratik devriminin sınırlarını aşmıyacaktır."

Bizdeki likidatörlerin savundukları "milli demokratik devrim" de bu niteliktedir. Savundukları "milli demokratik devrim" de işçi sınıfını bir kenara itiyor, devrimin ana gücü, savaşkan gücü olduğunu tanımıyorlar. "Türkiyede işçi sınıfının örgütü yoktur" deyip çıkıyorlar. Likidatörler, işçi-köylü birliğine ve özellikle bütün anti-emperyalist, anti-feodal güçlerin, bütün yurtsever örgütlerin ulusal demokratik cephe kurmalarına karşıdırlar. Onlar, milli burjuvazinin sınıfsal niteliğini, özellikle onun birbirine aykırı iki yönünü, ilerici yönüyle, gerici, uzlaşıcı yönünü, hele sömürücü sınıf niteliğini maskelemeye çalışıyorlar. Milli burjuvazi derebeyliğe, emperyalizme karşıdır. Ama sosyalist hareketin de karşısındadır. Bu gerçeği unutmayan TKP burjuvazinin ilerici kolunu, bütün anti-emperyalist, anti-feodal gücleri, örgütleri daima bir Ulusal Demokratik Cephe plâtformu üzerinde savaşa çekmeye çalışmıştır. Bu cephe öyle bir kişinin, bir grubun, bir örgütün, bir partinin işi değildir. Bunun için, böyle bir örgütün kurulmasına yanaşan partilerin, sendikaların, gençlik, öğrenci, öğretmen örgütlerinin, ilerici derneklerin bir hazırlık yapmaları gerek. Bunların temsilcilerinin bir araya gelip ne üzerinde, nasıl bir

savaş programı üzerinde yanyana gelebileceklerini konuşmaları gerek. Ulusal Demokratik Cephede savaş birliği kurmak, bütün partilerin, öteki örgütlerin tek örgüt olması değildir. Bunların, kendi programlarına da uygun olan belirli hedefler etrafında birleşerek o amaçlar uğrunda ortak savaş yürütmeleridir.

Bugünkü aşamada savaşın sivri ucu Amerikan köleliğine, bu köleliği savunan işbirlikçi hükümete, onun temsil ettiği azılı, gerici çevrelere, kodoman burjuva-ağa diktatörlüğüne, bunların memlekete dayatmak istedikleri faşist biçimi diktatörlüğe karşıdır. Bu gelişmeyi görmek, bu zorunluğu anlamak, bu savaşı geniş yığınlara maletmek, bu savaşı örgütlemek, Ulusal Demokratik Cepheyi kurma işine buradan başlamak günün en canlı politik sorunudur.

Çağımızda devrim süreci ulusal bağımsızlık, ileri demokrasi ve sosyalist devrim hareketleriyle sımsıkı örülüyor, böylesine gelişiyor. Bu geniş harekete halkın, emekçilerin proleter olmıyan tabakaları da gittikçe daha geniş ölçülerde katılıyor. Proleter olmıyan yığınlar devrim hareketine kendilerinin özel çıkarları ve görüşleriyle gelirler, katılırlar. Lenin, "işçi hareketinin büyümesi sırasında, burjuva ideolojisinin köleleştirdiği ve bu kölelikten zor kurtulan, biteviye ve dönüp dönüp bu ideolojinin etkisi altına düşen burjuva elemenlarının da, işçi hareketinden yana olanların arasına, belli sayılarda sokulduklarını" belirtir.

Türkiyemizde bunun canlı örneklerini görüyoruz. Likidatörler, bozguncular bunlardandır. Lâfta "devrimcidirler", işte, eylemde ise burjuvazinin ajanlığını yaparlar. Bunların işleri güçleri işçi hareketini, sosyalist hareketi ulusal bağımsızlık direnişi ile karşı karşıya getirmek, yurtsever, ilerici örgütleri, güçleri birbirine düşürmek, devrim hareketlerini baltalamaktır; devrim ve kurtuluş hareketlerini burjuvazinin buyruğu altına sokmaktır. Bunlar proleter enternasyonalizmine düşmandır. İşte böylesine tehlikeli bir akıma karşı savaş kaçınılmazdır, zorunludur.

Yabanci ülkelerdeki işçiler konusunda TKP-nin görüşü

Türk toplumunu son yıllarda ilgilendiren en önemli sorunlardan biri işsizlik ve yabancı ülkelere iş gücü ihracı, daha doğrusu işsizlerin göçetmesi meselesidir. Bu sorun bir yandan ülkemizin sosyal, ekonomik yapısıyle bağlıdır, öte yandan da ulusal bir mesele olarak çözüm yolu beklemektedir. Türkiye emperyalist kampın, özellikle Amerikanın bir sömürme alanı haline geldikten ve ağır sanayiini kurma işi emperyalistler ve kompradorlar tarafından engellendikten sonra, kendi imkânları ile yaşayamayan, yabancı sadakasına muhtaç bir memleket haline geldi. Yıllardan beri yurdumuza karşı uygulanan bu emperyalist-komprador politikası memleketimizin hızla artan nüfusunu geçindiremez hale getirecek, bir işsizler ordusu yaratacaktı. Öyle de oldu ve yabancı ülkelere işçi ihracatı başladı.

Yabancı ülkelerin çeşitli üretim kollarında çalışan Türk işçilerinin çoğu Federal Almanyadadır. Dolayısiyle yabancı ülkelerdeki işçilerimizden söz ederken herşeyden önce Batı Almanyanın özelliklerini ve Türk işçilerinin Federal Almanyadaki durumlarını, çalışma koşullarını ve çözüm yolu bekliyen meselelerini gözönünde tutuyoruz.

Gelişmiş bir sanayi ülkesi olan ve iki milyondan fazla yabancı işçi çalıştıran Batı Almanyada tekellerin, kapitalistlerin tek amacı çeşitli yollarla işçiyi daha çok sömürmek, artık-değeri daha da artırmaktır. Çalıştığı memleketin geleneklerini ve dilini bilmiyen, çağdaş üretim tekniğini ancak çalıştığı fabrikada az-çok benimsiyen, teşkilâtsız bir misafir işçi ve özellikle Türk işçisi elbette ki sınıfsal çıkarlarını, "Çalışma Sözleşmesinin" kendisine tanıdığı bazı kanuni haklarını korumak imkânlarından yoksundur.

Ayrıca Türk işçilerinin yığın halinde çalıştırıldıkları yerlerde uygulanan "akord" ve "grup akord" sistemleri, işçinin kafasını ve bedenini daimi bir gerginlikte tutarak, son haddine kadar sömüren, işçiyi çok çabuk, genç yaşta yıpratan, özellikle işçilerde çeşitli sinir hastalıklarına sebep olan "Taylor", "Ford" v. s. gibi çağdaş sömürme sistemlerinin uygulanmasından başka birşey değildir. Parça hesabıyle çalışan işçilerimiz, birkaç kuruş daha fazla çıkarabilmek amacıyle, iş gününün dışında 3—4 saat fazla çalışmaktadırlar. Böylece kendi çıkarları için çalışır gibi görünen işçi, gerçekte kapitalistin kasasına giden artık-değeri daha da artırmış olur. Batı Alman Sendikalar Birliğinin yayınladığı veriler de bunu ispatlıyor. Genel olarak yabancı işçiler, Alman işçilerinden % 20—25 dolayında daha fazla artık-değer üretiyorlar. Böylece daha itaatkâr olan, daha çok artık-değer yaratan Türk işçileri, tabii tekeller ve kapitalistler tarafından tercih ediliyor. Hattâ bu durum, bazı hallerde Alman işçilerinin belli iş yerlerinde tekeller ve kapitalistlerle yaptığı mücadeleyi zorlaştırıyor; özellikle ücret konularında işverenlerin çıkarına hizmet ediyor. İşverenler bazı hallerde yabancı işçileri, Alman işçilerine karşı silâh olarak kullanıyor. Bazı Batı Alman işçilerinin ve sendikalarının yabancılara,

bu arada Türk işçilerine karşı takındıkları olumsuz tutumun başlıca sebeplerinden biri de, bizce yukardaki özel durumdan ileri gelmektedir.

Federal Almanyadaki işçilerimizin çözümünü bekliyen daha birçok meseleleri vardır. Konut meselesi bugüne kadar askıda kalmış bir meseledir. Resmi verilere göre işçilerimizin % 85-i hayatlarını lojmanlarda geçirir. Lojman derken akla konforlu, işçi pansiyon veya otelleri gelmesin. İşçi barınakları diyebileceğimiz bu evler, Batı Almanya şartlarına göre bir Alman işçisinin normal yaşamasının kat kat altındadır. Lojmanlarda oturan işçiler ayda 30—35 mark kadar kira ödemek zorundadırlar. Özel evlerde oturanlar ise oturdukları evlerin çeşitliliğine göre ayda 100—150 mark kira öderler. Dolayısıyle Türk işçisi binbir güçlüğe katlanarak bulabildiği odaya, çoğu hallerde aylığının üçte birini ödemek zorundadır. İşçilerimizin konut meselesi, işçinin ihtisasında çalışmak, örgütlenmek meseleleriyle sıkı sıkıya bağlı, önemli bir meseledir. Sendikalar, işçilerimizin bağlı oldukları öteki örgütler bu çok önemli meselenin çözülmesi için gerekeni yapmalı; bu bakımdan çalışma sözleşmesinin uygulanması uğrunda savaşmalıdırlar. Bu da ancak işçilerimizin örgütlenmesi, haklarını savunan ilerici sendikalarda birleşmesiyle sağlanabilir. İlerici sendikalar işçi meselelerinin çözülmesinde faydalı olabilirler, olmalıdırlar.

Yabancı ülkelerde, özellikle Federal Almanyada çalışan işçilerimizin küçümsenmiyecek kadar önemli meselelerinden biri de kadın işçiyle erkek işçinin ücret farkıdır. Birçok üretim kollarında kadın işçiler aleyhinde olarak büyük ücret farkları belirmektedir. Kadın işçilerin % 69-u 300—450 mark kazanmaktadır. Bazı hallerde kadınlar, ürettikleri eş değere karşılık erkek işçilere ödenen ücretin ancak yarısını alabiliyorlar. Bu da tekel ve kapitalistlerin daha çok artık-değer sağlama yolunda başvurduğu araç ve metodlardan biridir.

Federal Almanyada çalışan işçilerimizin aktüel meselelerinden biri de mesleğinde, ihtisasında çalışamama, yahut ta vasıfsız işçilerin bir meslek öğrenememeleri meselesidir. Birçok Türk işçileri Batı Almanyada kendi mesleklerini tamamen terketmek zorunda bırakılmaktadırlar. Bu sürecin sonunda vasıflı bir işçi, bir yandan mesleğini unutmakta; öte yandan da anlaşma üzerine, belli bir iş yerinde kısa bir süre çalıştırıldığı için, yeni bir meslek öğrenememektedir.

Bu çok önemli mesele ülkemizde üretim güçlerinin geliştirilmesi bakımından da ele alınmalı, işçilerimizin gerek ihtisaslarında çalışmaları, gerekse mesleki bilgilerini artırma ve Batı Almanyadaki meslek okullarına devam edebilmeleri açısından çalışma sözleşmelerinin uygulanması şart koşulmalıdır. İşçilerimiz, sendikacılar, bağlı bulundukları sendikalar ve hükümet çevreleri vasıflı işçi yetiştirme sorunlarıyle ilgili olarak tekellerin ve özel firmaların bu işe ilgisizlik gösterme politikasına alet olmamalıdırlar. Tekeller ve özel firmalar, işçilerin mesleki okullara gönderilmesi, kalifikasyonlarının artırılması, yeni bir meslek öğrenmeleri sorunlarını durmadan erteleme, ihmal etme çabası içindedirler.

Vasıfsız işçilerimizin gereken hazırlığı görmedikleri için benimsiyemedikleri

üretimde çalıştırılmalarının doğurduğu başka bir sonuç ta, Türk işçilerinin çalıştıkları iş yerlerinde iş kazalarının çoğalmasıdır. Yapılan araştırmalara göre ortalama olarak her yüz işçimizin 24-ü iş kazası geçirmiştir. En tehlikeli sektörler arasında metalürji (kaza nisbeti % 37) ve kömür ocakları (% 28—30) gelmektedir. En yüksek oranda iş kazasına uğrayanlar memlekette tarımda çalışmış olanlar, yani köy çocuklarıdır. İş kazaları yalnız tecrübesizliğe değil, iş yerlerinde işçinin korunması için gereken tedbirlerin alınmasına ve çalışma koşullarına da bağlıdır. "Ford"-"Taylor"-"akord" sistemleri üstüne çalışan, her saniyesi kronometre ile ölçülen işçi gündeliğini alabilmek için, normunu doldurmak zorunluğu ile karşı karşıyadır. Birçok hallerde belli zamanda, belli miktarda işi yapamamak korkusu, işçiyi, dikkatsizliğe, dalgınlığa ve çok gergin şartlarda çalışmaya zorlamaktadır. Özellikle tekellerin ve işverenlerin bazı ek masraflardan kaçınarak gereken emniyet tedbirlerinin alınmadiği işyerlerinde, iş kazaları daimi bir artış eğilimini göstermektedir.

İşçilerimiz, Alman işçileriyle beraber işverenleri, iş yerlerinde gereken bütün emniyet tedbirlerini almaya zorlamalıdırlar.

Alman işçi sınıfının devrimci enternasyonalist gelenekleri vardır. Bu gelenekler bugün de Federal Almanyada anti-emperyalist mücadelede ve tekellere karşı yürütülen savaşta çeşitli biçimlerde görülmektedir. Alman işçi sınıfı, dünya devrimci hareketine büyük hizmetlerde bulunmuştur. Marks, Engels, Karl Liebknecht, Roza Lüksemburg, Ernst Telman yalnız Almanya işçi hareketinin değil, dünya işçi hareketinin de büyük simalarıdır. Alman işçi sınıfı, bir bütün olarak, sınıf kardeşleri olan yabancı işçilerle, bu arada Türk işçileriyle tam bir dayanışma göstermektedir. Bununla beraber bazı sendika yöneticileri ve işçiler çeşitli sebeplerden yabancı işçilere, özellikle Türk işçilerine karşı olumsuz bir tutum takınmaktadırlar. Bu kişiler başka ülkelerden gelen işçi kardeşlerine sanki ekmeklerini ellerinden almaya gelen ve Alman işçilerine karşı savaşan rakip gözüyle bakıyorlar. Oysa yabancı işçiyi hor görmek, milliyetçilik açısından hareket etmek ancak tekellerin, kapitalizmin yararınadır. İşçi sınıfı kendi politik örgütlerinde birleşerek, örgütlü ve tam bir dayanışma ile sınıfsal çıkarlarını korumalı, kapitalizme karşı beraberce savaşmalıdır. 1 Mayıs gösterilerine, Federal Almanyada ve Belçikada Alman ve Belçikalı işçi kardeşleriyle grev hareketine katılan Türk işçileri içşi sınıfına yakışır tam bir dayanışma örneği göstermişlerdir.

Burada şunu kaydetmek gerek: Batı Alman işçi sınıfı ile bu memlekette bulunan yabancı işçiler, bu arada Türk işçileri arasındaki ilişkilerde son zamanlarda olumlu gelişmeler görülmüştür. Fakat Batı Alman tekelleri, tekellerin ajanları, Batı Alman polisi Türk işçileri ile Batı Alman işçileri arasına şekli ayrılıklar, düşmanlıklar sokmak için entrikalara giriştiler ve özellikle işçi akınının ilk zamanlarında menfaatleri ve savaşları bir olan Türk ve Batı Alman işçi sınıfları arasında gerginlikler yaratmayı kısmen başarabildiler. Işçilerimizin Batı Almanyada haklarını korumak için teşkilâtlanma yönünde

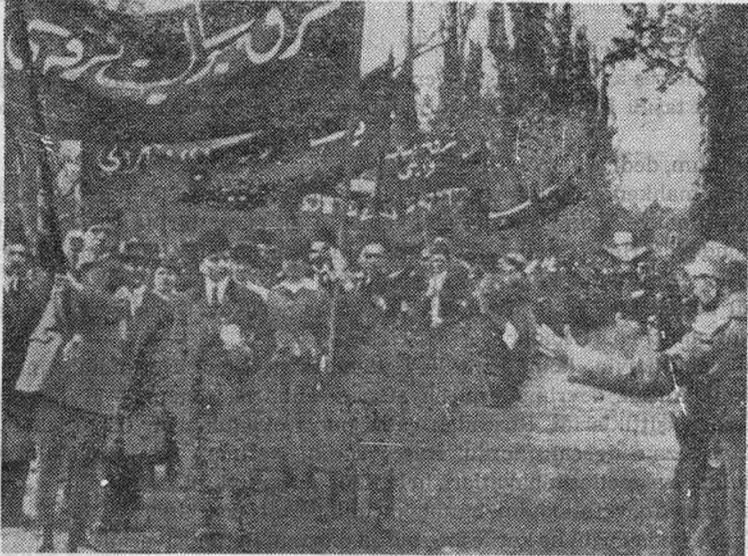
uğradıkları zorlukları da bu çerçeve içine almak yanlış olmaz. Zira bu gibi patron manevraları işçilerimizi tabii savaş yeri olan Batı Alman sendikalarından ve sendikacılarından soğutmuştur.

Tabii ki gerek Türk, gerekse Batı Alman işçilerine karşı olan bu patron manevraları daha uzun zaman devam edemezdi. Bilinçli Türk işçileri, sendikacıları ve aydınları Türk ve Batı Alman işçileri arasındaki menfaat ve amaç ortaklığına dayanarak, patronların ve patron ajanlarının provakasyonlarını geniş ölçüde önlemenin yollarını buldular. Bu alanda Batı Alman sendikalarının, dürüst sendikacıların, ilerici işçi örgütlerinin ve aydınların rolü büyük oldu. Bu gün denebilir ki, ilk zorluklar aşılmış ve işbirliğine doğru sağlam adımlar atılmış ve bu işbirliği anlayışının geliştiği oranda da isçilerimizin Batı Almanyada teşkilâtlanma meselesi bir çözüm yoluna girmiştir. Bunun ilk safhası işçilerimizin Batı Alman sendikaları ile ilişkileridir. Batı Almanya, Türkiye işçi sınıfının sınıf şuuruna, ekonomik savaşın yanında politik savaş şuuruna ulaşması yolunda bir staj yeri, bir okuldur. Ve sendikalar bu staj yerinin, bu okulun kollarından biridir. Ama Batı Alman sendikalarının bir kısmı işçi sınıfının politik savaşın dışında tutulmasına titizlikle dikkat ederler. Batı Almanyada sağcı sosyal-demokrat liderlerin bu cins sendikacılığa dört elle sarıldıklarını belirtmek gerekmektedir. Fakat bütün Batı Alman sendikalarını ve sendikacılarını bir tutmak doğru değildir. Ilerici sendikalarda yabancı işçilerle dayanışma, onlarla kardeşçe bağlar kurma gibi işçi sınıfına yaraşır enternasyonalist anlayışın çok kuvvetli olduğunu da belirtmek gerekmektedir. Bundan ötürü Batı Almanyadaki yabancı işçiler, tabii bu arada Türk işçileri kendilerini daha rahat hissetmekte ve savaşları için daha elverişli bir ortam bulmaktadırlar. İşçilerimizin böyle sendikaları aradıkları ve bu gibi sendikacılarla işbirliği yapmak istedikleri de bir gerçektir.

İşçilerimize grev hakkı resmen tanınmamakla beraber, Batı Alman patronları ve polisi eskiden "kanunsuz" saydıkları grevleri şimdi bazan görmemezlikten gelmektedirler. Bütün bu olaylar işçilerimizin teşkilâtlı bir şekilde yürüttükleri savaşın başarılı sonuçlar verdiğini göstermektedir. Tabii bütün bu saydığımız alanlarda ve daha başka yönlerde işçilerimiz Batı Alman işçisi ile aynı haklara kavuşmuş olmaktan çok uzaktırlar. Yabancı işçilerden meselâ Italyanların, Ispanyolların, Yunanlıların işçilerimizden fazla haklara sahip olduklarını söylemek, durumun hiç te mükemmel olmadığını göstermek için yeter.

Işçilerimizin haklarını elde etmedeki, öteki yabancı işçilere kıyasla geri kalmalarının sebeplerinin başında, şüphe yok ki, gereği kadar sağlam örgütlenmemiş olmaları büyük bir rol oynamaktadır. Batı Almanyadaki işçilerimizin verimli bir şekilde teşkilâtlanmaları henüz tam olarak çözülmüş bir mesele değildir. Sendikalar daha işin başlangıcındadır. Büyük yığın halâ dağınıktır.

İşçilerimizin bir kısmı, işçi sınıfı düşmanlarının propagandalarına kapılarak, bir gurbetçinin dilinin kısa, boynunun bükük olduğunu ileri sürmekte, hak aramada fazla ileri gitmeye, yabancı olduklarından hakları olmadığını sık sık ileri sürmekte, özellikle grev gibi hakların kullanılması alanında bu ürkekliği göstermektedirler. Bu görüş tamamiyle hatalıdır, çünkü çalışan, emeğini bir memleket topraklarına veren bir kimsenin o memleketin yurttaşı kadar hakkı vardır.

1 Mayıs 1919. Budapeştedeki Türk işçi ve öğrencileri ilk Macar İşçi-Köylü iktidarı lehinde gösteri yapıyorlar

"Sevdalınız komünisttir"

(Nazım Hikmet'in "Yaşamak güzel şey be kardeşim" adlı romanından)

. . . Nerimanla İsmail ilkönce Kalamış koyunda öpüştüler. Ayışığı cıvıl cıvıl. Deniz çarşaf gibi. Sandal kiralamış İsmail Moda iskelesinin ordan. Kalamış gazinosunda cazbant çalıyor, dansediliyor. Denizin yüzü sandal dolu. İsmail küreklere asıldı Fenerbahçeye doğru açıldılar. Fenerbahçenin feneri bir yanıp bir söner. Ada vapuru geçti karşıdan, ışıklarını pırıl pırıl yakmış. Hangi limana gider bu yüz direkli gemi? İsmail kürekleri bırakıp geçti kıça, Nerimanın yanına oturdu:

— Seni bir öpeyim mi?

Neriman karşılık vermedi.

— Böyle şeye izin istenmez, mi diyeceksin?

Nerimanı öptü. Sandal hafiften sallanıyor. Demin geçen ada vapurunun dalgası.

— Dünya güzel, be kardeşim:

Neriman büyük bir ciddiyetle ve kalınca sesi büsbütün derinleşmiş, tekrarladı:

— Dünya güzel, be kardeşim.

. . . İsmail beş ay sonra düştü içeri. Polis Müdürlüğünde on ay yattı. Neriman yemek taşıdı İsmaile. Görüştürmediler. "Neyin oluyor Ismail?" diye sordular kıza:

— Nişanlım, dedi.

İsmailin mahkemesi tutuklu olarak bir buçuk yıl sürdü. Neriman Sultanahmede tevkifaneye taşındı durdu. Mahkemenin ilk günü, bir de karar okunurken salondaydı. Hep İsmaile gülümsedi. Ara duruşmalarda bulunamadı; yargılama, her seferki gibi, kapalı yapılıyordu.

İsmail beraat etti, çıktı. Nerimanı her pazar görüyor. Opüşüyorlar, kucaklaşıyorlar, ama hepsi o kadar.

İsmail, politikayla, komünistlikle ilgilendirmek istedi Nerimanı, ama kız oralı değil. Ancak, devrimcilerin hayatlarını anlattığı zaman, — Moskovadan dönenlerden işittiklerini, Rusçadan çatra patra okuduklarını (İsmail hapisanede Marksizme de çalışıyordu, Rusçaya da), Neriman heyecanla dinliyor. Hele kadın devrimcilerin hayatları, hele Krupskayanınkini.

— Sadık kadın, vefalı kadın, bütün ömrünü vermiş erkeğine.

— Mesele onda değil, be kardeşim, bütün ömrünü inkilâba vermiş.

— Elbette, elbette İsmail, ama nasıl bağlanmış Lenine. Hem karısı, hem anası, arkadaşı da elbet, ama sen kadındaki sevgiye bak . . .

İsmail bir türlü sürekli bir iş bulamıyordu. Kaçmaktan kovalamaya vakit yok. Küçük, dökümcü atölyelerinde, tamirhanelerde filân çıkarıyordu ekmek parasını. Bir kere bir fabrikaya girebildi, polis attırdı, bir hafta sonra . . .

— Şu geçen şilebin içinde olmak ister miydin, Neriman?

Emirgânda, tepede, fıstık ağacının altında oturuyorlar. Aşağıda Boğaz, kıvrıla kıvrıla, açıla kapana yayılıp uzuyor. Tek bacalı, kara bir şilep, yarısı dışarda dönen pervanesiyle suyu köpürte köpürte döverek çıkıyor Anadolu Hisarına doğru.

— İstemem, ne yapacağım o şilebin içinde? Nereye gidiyor?

— Kim bilir, belki Odesaya. Odesaya da gitmek istemez miydin?

— Seninle olursa isterim. Ama benim dünyada en çok sevdiğim yer bu fıstığın altı.

— Şimdi bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir Arap çıksa, "Dile benden Neriman hanım ne dilersin" dese . . .

— Ne mi dilerim? Dur bir düşüneyim. . . O kadar çok şey istemezdim. İstediğim bir iki şey var bu dünyada. Bir kere, "artık İsmaili hapise atmasınlar" derdim, ama hiç hiç . . . Bu bir. Sonra, bir evimiz olsun isterdim, bahçe içinde tabii, şu Emirgân tepesinde bir yerde tabii, küçük, şirin, kalabalık bir ev. Zenginlik filân istemezdim katiyen. Ve sağlık, sen aslan gibisin maşallah, benim de sıhhatim fena değil.

— Turp gibisin.

— İşte hepsi bu kadar.

— Tam bir küçük burjuvalık.

— Sen bana bu küçük burjuvalığı kaçtır yakıştırıyorsun İsmail, öyleysem öyleyim. . .

— Kızma. . .

— Kızdığım yok.

— Peki, millet senin bahçe duvarı dışında açlıktan kırılırmış, anası ağlarmış eşek gibi çalışmaktan, umurunda değil mi senin?

— Niye umurumda olmasın? Araptan başkaları için de dileyebilirim, herkese, yeşil pancurlu küçük evler versin, herkese dilediği yerde. Aç insan da kalmasın. Öyle dediğin gibi de çalışılmasın.

— Arap marap yok. Arap biziz. Biz dünya işçi sınıfı yaratacağız insanlara sınıfsız, sınırsız, hür kardeş dünyasını.

— Sen kendin çıkardın Arabı orta yere. Bir de beni paylıyorsun.

— Seni paylamıyorum. Sınıf kavgası bu be kardeşim. Hapislere de gireceğiz.

. . . Ismaili bir gece geç vakit evden alıp götürdüler Müdüriyete. Neriman iki aylık gebeydi.

Istanbul Polis Müdürlüğü Sanasaryan hanında. Eminönüyle Sirkecinin arasında, arka yolda, tenha bir sokakta. Burda başka hanlar da var. Vitrinli dükkânlar, mağazalar yok.

Şube Müdürü:

— Yazı makinasını da, mumlu kâğıdı da Ziya vermiş sana, dedi.

— Ben Ziya adında kimseyi tanımam. Bana kimse öyle şeyler vermedi. Karakolda da söyledim. Evimi bastınız. Bende öyle şeyler olsaydı bulurdunuz.

— Sen onları Kerime vermişin.

— Kerim adında kimseyi tanımam.

Şube Müdürü başka başka cümlelerle aynı soruları sordu. İsmail aynı karşılıkları verdi.

Şube Müdürü:

— Sopaları getirin, dedi.

— Söyliyecek misin?

— Söyliyecek sözüm yok.

Sopalar indi birbiri ardınca. İsmail, avazı çıktığı kadar haykırdığının farkında. Bu odaya girişinden beri ne kadar zaman geçti? Bilmiyor. Belki iki saat, belki üç. Elektrik ampülü ağarmıya başladı. Dışarda şafak söküyor.

— Götürün.

İki kişi İsmailin koltuklarına girdi. Ayakları üstüne basamıyor. Sürükleyerek odadan çıkardılar.

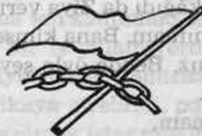
Taş bir hücre. Yer çimento. Duvarlar çok kirli badana. İsmailin koltuklarından çıktılar. Yığıldı çimentonun üstüne. Doğrulttular. Büyük bir ustalıkla çıkardılar elbiselerini. Bir iç donuyla kaldı. Paçadan bağlı iç donuyla. Kundularını elinde tutuyor. Duvarın dibinde oturuyor. Tavanda kör bir ampul. Tabanları dağlanmış gibi sızlıyor. Siviller, İsmailin elbiselerini alıp, kapıyı çekip, kilitleyip gitti. Bir de soğuk, bir de soğuk. Dişleri birbirine çarpmağa başladı. Balıkçıların yaptığı gibi kollarını çaprazlama vuruyor iki yanına. Çıplak göğsü, karnı diken diken. . .

. . . İlkbahar yağmurları yağıyor Balıkpazarına, Eminönü meydanına, meydandaki saatin üstüne, tıramvay durağına, damlara, Nerimanın şemsiyesine.

Aksaray tıramvayları gelip geçiyor. Nerimen dayanılmaz bir sancı duydu. Bağırmamak için dudaklarını ısırdı. Karnına, kasıklarına bıçaklar saplanıyor. "İsmaili yarın göreceğim!" Sancılar birbiri ardınca gelip gidiyor. Bir taksi durdurdu. Talihi varmış, bu yağmurda boş taksi bulmak kolay değil.

Neriman, üç saat sonra, Aksaraydaki evlerinde, yatak odasında, komşu ebe hanımın yardımıyla, bir kız doğurdu İsmaile. Neriman, çığlıklarını ağabeysi, yalnız ağabeysi değil, hiç kimse duymasın diye, dudaklarını ısıra ısıra cılk yara etti. Yatak çarşaflarını paraladı. Bir kız doğurdu İsmaile.

İstanbula bahar yağmurları yağıyor. Eminelerin cumbalı, kafesli, boyasız, tahta evleri üstüne bahar yağmurları yağıyor.

Komünistler ve komünist partileri hakkında

. . . Zamanımızın en büyük, en güçlü hareketi olan uluslararası komünist hareketi, işçi sınıfının yürüttüğü devrim savaşının yönetici kuvvetidir.

*

. . . Bilimsel komünizmin kurucuları Marks ve Engelsin yüz yıl önce meydana getirdikleri Devrimci Komünistler örgütünde bir avuç savaşçı birleşmişti. Bugün ise dünyanın hemen hemen her ülkesinde komünist partileri vardır ve bunlarda emekçilerin en iyi, en yılmaz, en fedakâr 50 milyondan fazla evlâdı aynı amaç uğrunda birleşmiş bulunmaktadır.

*

. . . Komünistler her şeyden önce tarihin objektif gelişme sürecinden kuvvet aldıkları için güclüdürler. Komünistler çok iyi bilirler ki, bu zorunlu tarihi hareket, insanlığı sosyalist yarınlara götürmektedir.

*

. . . Marksist-Leninist dünya görüşünü bütün varlıklarıyle benimsiyen komünistler toplumsal gelişmenin önüne çıkan engelleri konkre koşullara uygun tedbirlerle ortadan kaldırmak için savaşır, en ilerici sınıf olan proletaryanın ve bütün halk yığınlarının çıkarlarına, hiçbir karşılık beklemeden hizmet eder, bu sebepten de onlar tarafından tam bir güvenle desteklenirler.

*

. . . Tarihte hiçbir siyasi hareket yoktur ki, omuzlarına komünizm hareketi kadar ağır ve çetin ödevler almış olsun.

*

. . . Komünistler en çetin ölüm-kalım savaşlarında en acı yenilgilere uğradıkları anlarda, en yüce zaferler kazandıklarında kendi sınıflarının, kendi halklarının, bütün ilerici insanlığın sadık evlâtları olduklarını hiçbir zaman unutmazlar.

*

. . . Kelimenin en yüksek, en asil anlamında insancıl olan komünistler yalnız ve yalnız emekçiler için yaşar, emekçiler için çalışır, emekçiler için savaşır ve gerektiği zaman emekçiler için can verirler.

*

. . . Ne zındanlar, ne hapisler, ne faşistlerin toplama kampları, ne de en gaddar işkenceler altında ölmek komünistlerin haklı davalarına inançlarını sarsamamış, bu dava uğrunda savaşma azimlerini kıramamıştır.

*

. . . Dünya komünist hareketi çağımızın en etkili kuvveti haline gelmiştir ve nüfuzu durmadan gelişip artmaktadır . . . Tarihte hiçbir hareket yoktur ki, komünist hareketi gibi zaferler üstüne zaferler elde etmiş olsun.

Seni Düşünüyorum

Türkiye Komünist Partisi
TKP'em benim
seni düşünüyorum.
Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın,
en büyük ustalığımız,
en ince hünerimizsin,
sen aklımız, yüreğimiz ve yumruğumuzsun.

Ömründe yalnız seninle
ve senin safında olmakla övündüm.
Bacımınkiler gibi gök gözlü şehrim,
İstanbulum,
seni düşünüyorum.
Oturmuşun deniz kıyısına,
bakıyorsun limana giren Amerikan zırhlısına.
Hastasın, açsın, öfkelisin.
O da bakıyor sana:
hem de nasıl,
efendinmiş,
patronunmuş,
sahibinmiş gibi itoğlu it.

Seni düşünüyorum tornacı Rahmi.
Belki bu sabah basıldı evin,
belki şimdi Birinci şubedesin,
kan içinde yüzün gözün.

Seni düşünüyorum Hatçe kadın.
İnsandan çok arık toprağa benziyorsun,
hayır topraksızlığa.
Beş çocuk doğurdun, üşü öldü.
Fakir köy halkını peşine taktın,
gidiyorsun zaptetmeye
süngülerin ardındaki bey toprağını.

Bakıyorum Moskovanım pencerelerinden birinden
seni düşünüyorum memleketim,
memleketim, Türkiyem seni düşünüyorum.

N. Hikmet